

PLANTOELICHTING

**BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED 2013
GEMEENTE TYTSJERKSTERADIEL**

Status: **Vastgesteld**

Datum: **27 juni 2013**

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1. Inleiding	4
1.1. Ligging plangebied	4
1.2. Aanleiding voor het plan	4
1.3. Overzicht van bestemmingsplannen die (deels) worden vervangen	6
1.4 procesbeschrijving	6
Hoofdstuk 2. Huidige situatie	9
2.1. Korte omschrijving van het plangebied	9
2.2 voorkomende functies in het buitengebied	10
2.2.1 Landbouw	10
2.2.2 natuur	11
2.2.3. wonen	11
2.2.4 werken en recreatie.....	11
Hoofdstuk 3. Beleidskader	13
3.1. de Wet Ruimtelijke ordening (Wro)	13
3.1.2 Nieuwe regering: nieuwe en afwijkende koers.....	13
3.2 Streekplan/Structuurvisie provincie/provinciale verordening	14
Hoofdstuk 4. Gewenste ruimtelijke ontwikkelingen	17
4.1 Agrarische ontwikkelingen.....	17
4.2 Ontwikkelingen op het gebied van toerisme en recreatie	19
4.3 Wonen en leefbaarheid	20
4.4 Overige niet agrarische bedrijvigheid.....	22
4.5 Natuur	23
4.6 Landschap en ruimtelijke kwaliteit	23
4.7 Verkeer en vervoer	24
Hoofdstuk 5. Gebieds- en omgevingsaspecten	25
5.1. plan-MER.....	25
5.2. Archeologie	26
5.3. Cultuurhistorie.....	26
5..3.1 cultuurhistorie algemeen	26
5.3.2 cultuurhistorie Buitengebied	27
5.4. Ecologische toets	28
5.4.1. Gebiedsbescherming	28
5.4.2 Soortenbescherming	29
5.5. Waterparagraaf.....	29
5.6. Externe veiligheid	30
5.7. Luchtkwaliteit	34
5.8. Geluidhinder	35
5.8.1 geluidhinder van bedrijven	35

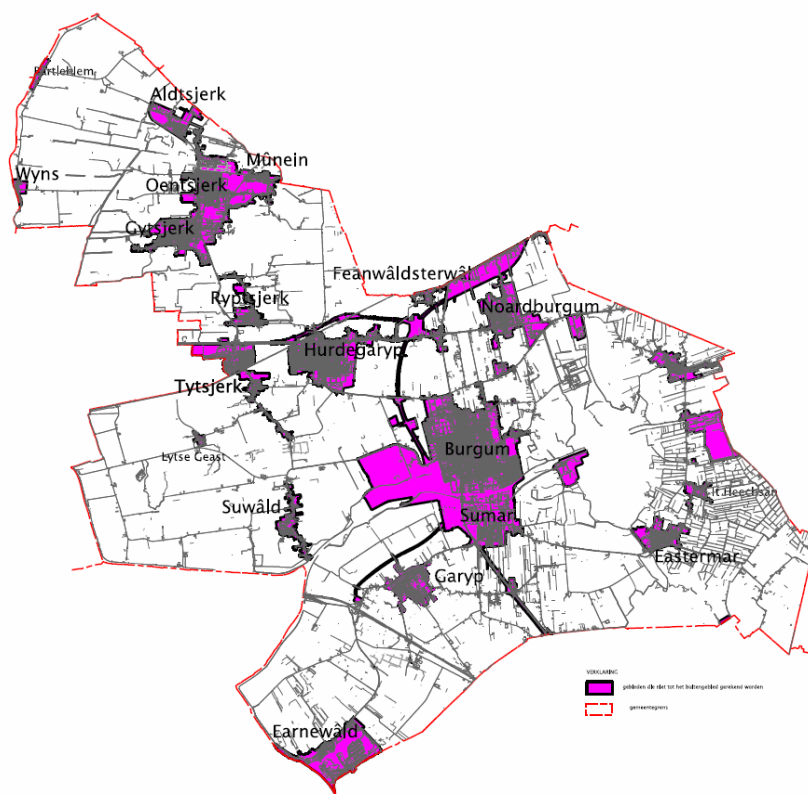
5.8.2 spoorweglawaai	35
5.8.3 luchtvaartlawaai en geluidzone vliegbasis Leeuwarden.....	35
5.8.4 wegverkeerslawaai	37
5.9. Geurhinder.....	37
5.10. Bodem	38
5.11. Overig.....	38
5.11.1 Aandachtsgebiedradarverstoring.....	38
5.11.2 Straalpaden	38
5.11.3 Aandachtsgebied bouwhoogte ivm militaire vliegbasis.....	39
Hoofdstuk 6. Toelichting op bestemmingen (planregels en planverbeelding)	41
6. 1. Algemeen	41
6. 2. Bestemmingen	42
6.2.1. enkelbestemmingen	42
6.2.2. dubbelbestemmingen.....	53
6.2.3. gebiedsaanduidingen	55
6.3. Algemene regelingen en bepalingen	57
Hoofdstuk 7. Uitvoerbaarheid.....	59
7.1. Economische uitvoerbaarheid.....	59
7.2. Maatschappelijke uitvoerbaarheid	59
7.2.1. Betrokkenheid vanaf de totstandkoming	59
7.2.2. Inspraakprocedure	59

Bijlagen

Hoofdstuk 1. Inleiding

1.1. Ligging plangebied

Onder het buitengebied wordt verstaan alle gebieden binnen de grenzen van de gemeente die niet worden geregeld in bestemmingsplannen voor dorpsbebouwing, bedrijventerreinen en recreatieterreinen, in beheersverordeningen¹ of in het Provinciaal InpassingsPlan “De Centrale As”.

kaart ligging plangebied

de paars/grijze gebieden behoren niet tot het plangebied

1.2. Aanleiding voor het plan

Het huidige bestemmingsplan Buitengebied dateert uit de jaren negentig van de vorige eeuw.

Dat plan is vastgesteld in 1998. Omdat aan bepaalde plandelen goedkeuring was onthouden is een zgn. correctieve herziening van het plan gemaakt. De vaststelling daarvan vond plaats in 2006.

In de loop der jaren zijn voor diverse percelen herzieningen van het plan vastgesteld.

¹ O.a. voor een gebied omgeving Smidspaed, Earnewâld, voor een gebied omgeving Feanwâldsterwâl, Zwette en Kûkherne en voor een gebied omgeving Skûlenboarch.

Daarnaast zijn/worden plandelen opgenomen in recente(re) bestemmingsplannen voor dorpen, bedrijventerreinen, e.d.

Verder is voor De Centrale As (incl. de rondwegen om Hurdegaryp en Garyp en de verlegging van het Prinses Margrietkanaal ter hoogte van Burgum) een Provinciaal InpassingsPlan (verder te noemen PIP) van kracht geworden, dat grote delen van het huidige plan Buitengebied 1997 'overruled'.

Verder zijn binnen het plan Buitengebied 1997 ruim 60 wijzigingsplannen vastgesteld. Ook zijn vele vrijstellingen/ontheffingen verleend.

Normaliter moeten bestemmingsplannen na 10 jaar worden herzien. In sommige gevallen kan die termijn worden verlengd.

Deze regel was opgenomen in de 'oude' WRO. Aan het niet nakomen van deze regel waren echter geen gevolgen verbonden.

In de nieuwe Wro is weer de regeling opgenomen dat na 10 jaar een herziening van een bestemmingsplan moet plaatsvinden. Ook nu is verlenging van die termijn mogelijk.

Aan het niet nakomen van de herzieningsverplichting zijn in de Wro wel consequenties verbonden. Voor vergunningen, ontheffingen e.d., die betrekking hebben op situaties binnen het plangebied van een niet tijdig herzien bestemmingsplan mogen geen leges worden geheven. Voor oude plannen geldt, wat dit laatste aspect betreft, een overgangstermijn, die op 1 juli 2013 afloopt.

Het huidige plan Buitengebied 1997 is ruim 10 jaar oud. De termijn van het plan is niet verlengd. Dat houdt dus in, dat voor 1 juli 2013 een nieuw plan in ontwerp ter inzage moet zijn gelegd. Gebeurt dat niet, dan zal een behoorlijk bedrag aan leges worden misgelopen.

Op jaarbasis worden tientallen bouwvergunningen, ontheffingen, aanlegvergunningen e.d. voor locaties in het buitengebied afgegeven. Ook worden jaarlijks gemiddeld 5 à 6 wijzigingsplannen gemaakt.

Echter, niet alleen omdat het huidige plan Buitengebied 'formeel' is verouderd is een herziening nodig.

Het plan vertoont in meerdere mate verouderingsverschijnselen, zowel beleidsmatig als in de op het beleid afgestemde regelgeving.

Nieuw rijksbeleid (Nota Ruimte c.a.) en provinciaal beleid (Streekplan/Structuurvisie 'Om de kwaliteit fan de romte'/Feroardering Romte) is niet vertaald in het plan. Ook het begin 2010 vastgestelde gemeentelijk beleid, zoals neergelegd in de Structuurvisie 'Finster op Romte', vraagt om een uitwerking in o.a. een bestemmingsplan voor het buitengebied.

Ook plant technisch is er sprake van een verouderd plan. Het plan Buitengebied 1997 is indertijd getekend op basis van een topografisch ondergrond, schaal 1:10.000. De feitelijke situatie en de op de plankaart ingetekende situatie komen daardoor vaak niet geheel overeen.

In de praktijk is dat meestal wel op te lossen, maar zo nu en dan leidt dat wel tot problemen. Van het (oorspronkelijk) analoge plan is een digitale versie gemaakt. Deze versie is zowel intern (intranet) als extern (ruimtelijke plannen.nl) raadpleegbaar. Het gaat echter om een

vereenvoudigde versie, die lang niet voldoet aan de eisen die onder de nieuwe Wro aan (digitale) plannen worden gesteld. Zo ontbreekt bijvoorbeeld de plantoelichting. De raadpleegbaarheid is dan ook beperkt.

1.3. Overzicht van bestemmingsplannen die (deels) worden vervangen

Naam Bestemmingsplan	Startdoc.	Voorontw.	Ontwerp	Vastst.	Goedk.
Buitengebied 1982 (i.v.m. onthouding goedkeuring deel Burgum West Wâld en Bergumermeercentrale / Recreatieterrein Zwartkruis				08.07.1982	27.09.1983 *
Buitengebied 1997 inclusief partiële en correctieve herzieningen				25.06.1998	11.02.1999 *
Noordburgum bospercelen Dr. Ypey laan				08.11.2001	08.02.2002
Bebouwingsconcentraties Buitengebied Bergum					
Rijksweg 31				16.06.1988	19.10.1988
				25.03.1999	28.06.1999
Skûlenboarch					
				12.09.1996	20.01.1997 *
Bebouwingsconcentraties Buitengebied Quatrebras					
				22.08.1985	13.05.1986 *
Bebouwingsconcentraties Buitengebied Noordbergum					
				19.12.1985	26.06.1986 *
Bebouwingsconcentraties Buitengebied Suameer-Garijp					
				23.01.1986	02.12.1986 *

1.4 procesbeschrijving

Fase 1. Planvoorbereiding

In het kader van de planvoorbereiding vonden de volgende activiteiten plaats:

- bepalen voorlopige plangrenzen;
- inventarisatie beleid rijk, provincie, gemeente, andere overheden en instanties;
- inventarisatie feitelijke gegevens via verkenning in het veld van bebouwing, en van landschapselementen en inventarisatie via literatuur studie;
- (laten) verrichten van onderzoeken specifiek onderwerpen:
  - Luchtverontreiniging;
  - spoorweglawaai;
  - flora en fauna;

Overleggen met/informatie verstrekking aan (belangen)organisaties, instellingen c.a.:

- dorpsbelangen;

- LTO Noord;
- Gebiedsontwikkelingscommissies;
- Wetterskip Fryslân;
- Nutsvoorzieningen;
- It Fryske Gea, Staatsbosbeheer, Friese Milieufederatie;
- Agrarische natuur- en landschapsverenigingen (zoals Eastermars Lânsdouwe, Wâld en Finne), c.a..

Fase 2. Planontwikkeling

In deze fase werden de consequenties van de gedane onderzoeken, de gepleegde overleggen en de gemaakte studies in beeld gebracht. Verder is in deze fase een concept uitgangspuntennotitie opgesteld. Deze concept notitie is om een reactie voorgelegd aan diverse instanties zoals genoemd in fase 1, tevens is gelegenheid geboden om op de notitie in te spreken. Hierop zijn 6 reacties ontvangen. De notitie is in de gemeenteraad behandeld en vervolgens door het college van burgemeester en wethouders, op 13 september 2011, vastgesteld. Naderhand is nog een reactie van de provincie ontvangen op de concept notitie. Begin 2012 werd van de provincie nog een reactie ontvangen op de vastgestelde Uitgangspuntennotitie.

Fase 3. Planvorming (voorontwerp bestemmingsplan)

Het bleek dat een plan M.E.R.² noodzakelijk was. Vervolgens is de procedure voor een plan-MER in deze fase ingelast.

Overige werkzaamheden: vaststellen plangrenzen, maken concept planverbeelding, opstellen concept planregels, schrijven concept plantoelichting, bepalen inhoud bijlagenboek, maken voorstel mbt te volgen traject inspraak en overleg.

Fase 4. Inspraak en overleg

In het kader van de inspraak en overleg werd een drietal informatieavonden gehouden, en werden dezelfde partijen zoals genoemd onder fase 1 geïnformeerd en werd de mogelijkheid geboden voor het houden van overleg.

Het voorontwerp-bestemmingsplan (inclusief de plan MER) is voor overleg gezonden aan de in artikel 3.1.1 van het Bro genoemde instanties. Het voorontwerp is ook geplaatst op de landelijke voorziening/website (Ro-online).

De inspraakperiode was 6 weken. De ingekomen reacties van de inspraak en de resultaten van het overleg zijn gevat in een Notitie Inspraak en overleg en voorzien van een reactie. Deze notitie is door het college vastgesteld en ter informatie of opiniërend aan de raad voorgelegd. Zie ook 7.2.2 .

Fase 5. Planafronding (ontwerpbestemmingsplan)

Op basis van de resultaten van fase 4 is het ontwerp bestemmingsplan gemaakt.

Na aankondiging in de Staatscourant en in het plaatselijke huis-aan-huisblad werd het ontwerpbestemmingsplan in het voorjaar van 2013 gedurende zes weken ter inzage gelegd.

---

² Milieu effect rapport:: hierin worden de consequenties van het beoogde plan op het milieu in beeld gebracht. Zie bijlage 1.

Gedurende deze periode kon een ieder zienswijzen omtrent het ontwerp naar voren brengen. Uiteindelijk zijn 48 zienswijzen ingediend.

Fase 6. Planvaststelling c.a.

Na afloop van de termijn van de ter inzage legging heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan op 27 juni 2013 gewijzigd vastgesteld.

Na de vaststelling van het bestemmingsplan wordt het vaststellingsbesluit bekend gemaakt en het vastgestelde bestemmingsplan ter inzage gelegd. Nu de gemeenteraad het bestemmingsplan gewijzigd heeft vastgesteld, geschiedt bekendmaking en ter inzage legging uiterlijk 6 weken na vaststelling. Uiterlijk 6 weken na bekendmaking van het vaststellingsbesluit kan er beroep worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Hoofdstuk 2. Huidige situatie

2.1. Korte omschrijving van het plangebied

In het oosten en in een gedeelte van het noordwesten van het plangebied ligt het Coulistselandschap (woudenlandschap, met de daarin te onderscheiden deelgebieden)

Dit kenmerkt zich door:

- kleinschalig patroon van lintbebouwing, dykswâlen, elzensingels met geleidelijke overgangen naar open enclaves daartussen (mieden en hooilanden) en esgronden;
- relatief dicht netwerk van dykswâlen (met name bij Jistrum en Eastermar–It Heechsân) en elzensingels;
- afwisseling van schaal en reliëf;
- opstreckende strokenverkaveling, min of meer haaks op ontginningsassen, met gevarieerde lengte – breedteverhoudingen van gemiddeld 4:1 à 5:1 tot hier en daar (on)regelmatige blokverkaveling;
- structurerende elementen als bospercelen, aardkundige elementen zoals pingoruïnes en dobben, wegen en (onverharde) paden met laanbeplanting,
- specifieke vormen van esstructuren bij Jistrum, Eastermar – It Heechsân, Burgum en Sumar. Een groot deel van het oostelijk deelgebied en de Trynwâlden maakt onderdeel uit van het Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden.

In het hart van het oostelijk coulistselandschap bevindt zich het Merengebied.

Dit kenmerkt zich door:

- grootschalige openheid, met een afwisseling tussen overwegend water, natuur en grasland;
- water met oeverbegroeiing (rietkragen) langs meren en vaarten;
- mied- en opvaarten, miedwegen.

Het westen van het plangebied wordt in merendeel gevormd door

Laagveengebied dat zich kenmerkt door:

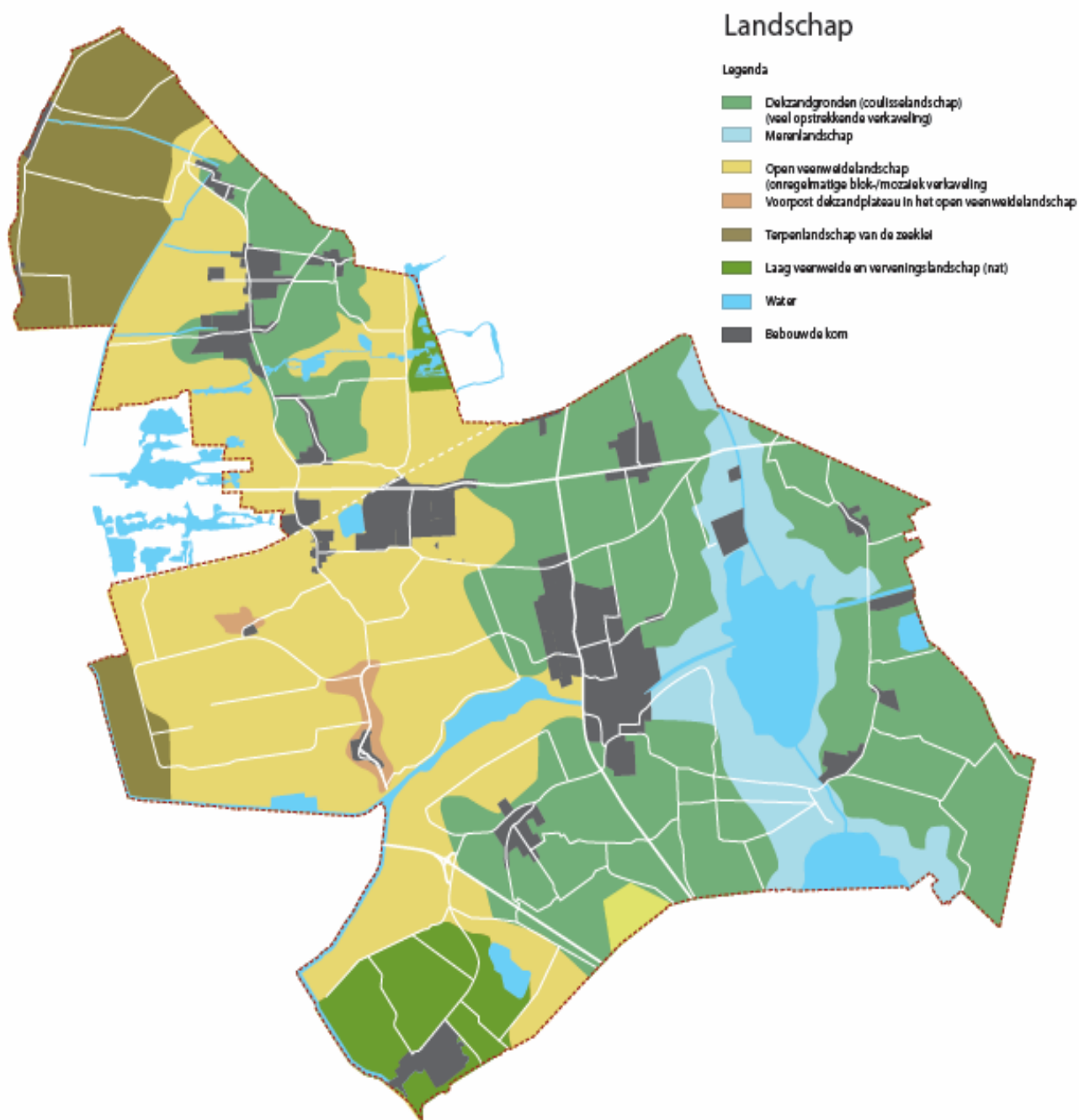
- grootschalige open ruimten begrensd door bebouwings- en beplantingslinten langs wegen en vaarten, alsmede door beplantingselementen op de hogere zandgronden;
- aanwezigheid van lineaire structuren van wegen en vaarten;
- opstreckende strokenverkaveling haaks op ontginningsassen;
- incidentele groene verdichtingen door moerasgebieden (zoals bij Earnewâld, Ottema Wiersmareservaat), bouselementen en verlande petgaten en zandkoppen c.a. (zoals Lytse Geast en Suwâld);
- aanwezigheid van met name open grasland, grazige natuurgebieden en waterpartijen, waaronder petgaten.

Het uiterste noordwesten en het gebied ten westen van de Aldemiede wordt gevormd door

Zeekleilandschap dat zich kenmerkt door:

- open en grootschalig (geldt niet meer voor het gebied grenzend aan het Alddiel) met structurerende elementen als terpen, paden/wegen en vaarten;

- onregelmatige blokverkaveling;
- beplanting puntvormig geconcentreerd rondom boerderijen, woningen, zoals bij Wyns en Bartlehiem;
- aanwezigheid van met name open grasland.

In de gemeente Tytsjerksteradiel is het aandeel akkerbouw met circa 0,4% van de totale oppervlakte cultuurgrond heel gering. In de provincie Fryslân als geheel ligt het percentage akkerbouw iets boven de 12%.

Ook de intensieve veehouderij is, met 10 bedrijven, slechts beperkt vertegenwoordigd.

In de gemeente Tytsjerksteradiel is nu nog één varkensbedrijf aanwezig. Het bedrijf heeft aangegeven te zullen stoppen.

In de gemeente Tytsjerksteradiel is het totaal aantal kippen, grotendeels vleeskuikens, met circa 35% gestegen van circa 300.000 in 2000 tot ruim 400.000 in 2010. In Tytsjerksteradiel zijn 5 bedrijven met vleeskuikens.

Binnen de gemeente zijn 4 vleeskalverbedrijven gevestigd en één bedrijf met vleeskalveren en vleesstieren. Ook zijn er enkele bedrijven met vleesstieren als neventak. Op basis van de CBS-cijfers is er binnen de gemeente in de periode 2000–2010 geen sprake van een stijgende trend in het totaal aantal vleesdieren. Er is eerder een licht dalende trend te zien voor het totaal aantal vleesrunderen.

Tot slot is een klein aantal bedrijven dat zich richt op het houden en gebruiken van paarden en/of het fokken daarvan.

2.2.2 natuur

De gemeente bevat ruim 800 hectare aan natuurterrein, het meeste daarvan ligt binnen het bestemmingsplan Buitengebied. Een kwart daarvan valt onder de definitie “bos en open natuurlijk terrein”, het overige onder de definitie “open nat natuurlijk terrein”.³

2.2.3. wonen

De vraag naar wonen in het buitengebied is van oudsher relatief groot. Uit de bevolkings-telling van begin jaren '70 blijkt dat toen bijna een kwart van de inwoners van de gemeente in het buitengebied woonde. Vooral rondom Burgum en Noardburgum was het buitengebied opmerkelijk dicht bevolkt.

De bebouwing is veelal geconcentreerd in clusters of streekjes, waarvan sommigen een ver-binding hebben met een dorp, de zgn. dorpsuitlopers.

Een aantal van die dorpsuitlopers en bebouwingsconcentraties is niet opgenomen in dit bestemmingsplan, omdat deze zijn of worden meegenomen in een ander bestemmingsplan, meestal van het betreffende dorp.

Wel zijn de clusters Sumarreheide, De Harste en It Wytfean in het bestemmingsplan Buiten-gebied opgenomen.

Al geruime tijd wordt door de provincie en door het gemeentebestuur een terughoudend beleid gevoerd ten opzichte van het wonen in het buitengebied. De woningvoorraad buiten de bebouwde kom is daardoor vrij oud, hoewel op een aantal plaatsen vervangende nieuwbouw is gerealiseerd.

2.2.4 werken en recreatie

Naast de landbouw telt het buitengebied van Tytsjerksteradiel nog een groot aantal andere bedrijfsfuncties. Een aantal daarvan, zoals de bedrijventerreinen, valt buiten de grenzen van dit bestemmingsplan.

---

³ Bron: CBS

Van oudsher zijn in het buitengebied bedrijven gevestigd die een relatie hebben met de agrarische sector, zoals loonbedrijven, mechanisatiebedrijven en fouragehandel.

De laatste jaren worden er meer bedrijven gevestigd die geen, of een verwijderde relatie hebben met de agrarische sector. In een aantal gevallen vormt deze bedrijvigheid een neventak, naast een agrarisch bedrijf. Ook worden voormalige boerderijen gebruikt voor deze andersoortige bedrijven. Voorbeelden van die bedrijvigheid zijn: diverse vormen van zorgverlening, kleine ambachtelijke en dienstverlenende bedrijven, dierenpensions, bouwnijverheid, kunstnijverheid en recreatie.

Daarnaast zijn er gebouwen, bouwwerken, kabels en leidingen voor de openbare nutsvoorzieningen en gaswinning.

Hoofdstuk 3. Beleidskader

3.1. de Wet Ruimtelijke ordening (Wro)

Op 1 juli 2008 is de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) in werking getreden. Hierin zijn nieuwe instrumenten opgenomen en een nieuw stelsel van verantwoordelijkheden voor de drie bestuurslagen rijk, provincies en gemeenten. (zo is onder de Wro voor vastgestelde bestemmingsplannen geen provinciale goedkeuring meer vereist.)

Doel van de nieuwe wet is een slagvaardiger doorwerking en uitvoering van het ruimtelijke beleid. De Wro maakt een duidelijk onderscheid tussen strategische visie en juridisch bindend beleid.

De strategische visie staat in de structuurvisies van de verschillende overheidslagen. De juridisch bindende elementen ter uitvoering van dat beleid staan in bestemmingsplannen en in andere instrumenten van provincies en rijk (algemene regels in verordeningen/ AMvB's).

Voor de doorwerking van provinciale en nationale belangen in gemeentelijke ruimtelijke plannen zijn andere instrumenten beschikbaar. Zo kunnen een provinciale verordening en een algemene maatregel van bestuur (AMvB), algemene regels stellen over de inhoud en plantoelichting van bestemmingsplannen.

3.1.2 Nieuwe regering: nieuwe en afwijkende koers

Met de komst in oktober 2010 van de eerste regering Rutte, en onder invloed van de noodzakelijk geachte bezuinigingen is een nieuwe koers ingezet op het gebied van de Ruimtelijke Ordening. Het Rijk trekt zich voor een deel uit dit beleidsveld terug en laat meer over aan de regionale en plaatselijke overheden.

Zo laat het Rijk de verantwoordelijkheid voor de afstemming tussen verstedelijking en groene ruimte op regionale schaal over aan provincies. Daarmee wordt bijvoorbeeld het aantal regimes in het landschaps- en natuurdomein fors ingeperkt.

De in 2004 aangewezen "Nationale Landschappen" weerspiegelen samen de diversiteit en ontstaansgeschiedenis van het Nederlandse cultuurlandschap. Het beleid ten aanzien van landschap is niet langer een rijksverantwoordelijkheid. Het Rijk laat het over aan de provincies. De huidige rijksoverheid ziet het niet meer haar verantwoordelijkheid de nationale landschappen te ondersteunen.

Verder is het Rijk, in overleg met de provincies, begonnen aan een herijking van de EHS (Ecologische HoofdStructuur). Wat het Rijk betreft zullen de Robuuste Verbindingen hiervan geen deel meer uitmaken.

De nieuwe koers van de regering is verwoord in de "Ontwerp Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)" die op 14 juni 2011 aan de Tweede Kamer is aangeboden. De SVIR vervangt de Nota Ruimte (2004).

De nieuwe Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is een actualisatie van het ruimte- en mobiliteitsbeleid. De SVIR geeft ook een totaalbeeld van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau. De minister schrappt rijksbelangen en kiest voor 'decentraal, tenzij'. De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geeft het rijksbeleid voor infrastructuur en

ruimte op hoofdlijnen weer. Daarnaast werkt het Rijk aan een aantal gedetailleerdere structuurvisies op deelgebieden. Deze structuurvisies moeten inhoudelijk in lijn zijn met de SVIR.

Een deel van het beleid van het rijk wordt opgenomen en vertaald in provinciaal beleid en regelgeving. Hierop wordt in de onderstaande paragraaf ingegaan.

De consequenties van het rijk worden ook behandeld in diverse paragrafen van hoofdstuk 5. In zijn algemeenheid kan worden gezegd dat, gezien de conserverende aard van het plan, het rijksbeleid geen belemmering vormt voor dit bestemmingsplan.

3.2 Streekplan/Structuurvisie provincie/provinciale verordening

Provinciale Staten stelden het streekplan 'Om de kwaliteit van de romte' vast in 2007. Hieronder worden kort de hoofdlijnen weergegeven van de betekenis van dit plan voor het buitengebied.

De provincie gaat uit van een ondeelbaar Fryslân met ruimtelijke kwaliteit: stad en platteland hebben elkaar nodig en ondersteunen elkaar.

Landschappelijke kwaliteiten worden in stand gehouden en versterkt. Het landschap is van groot belang als economische (vestigings)factor. Landschap en natuur zijn tevens belangrijk voor het welzijn en de ontspanning van mensen.

De landbouw is een belangrijke sociaaleconomische drager van het landelijk gebied en is cruciaal voor het beheer van het (cultuur) landschap. Naar verwachting zal de schaalvergroting in de landbouw verder doorzetten. Buiten de EHS en bestaande natuurgebieden wordt voldoende ruimte voor die schaalvergroting geboden, waarbij tegelijkertijd recht moet worden gedaan aan de identiteit van het desbetreffende landschapstype.

Vooraf recreatie en (cultuur)toerisme hebben voor nieuwe werkgelegenheid gezorgd en zijn daarmee ook een belangrijke economische drager van het platteland. Daarom wordt zowel ruimte geboden voor kwaliteitsverbetering met inbegrip van de daarvoor benodigde uitbreiding van bestaande recreatieve voorzieningen, als voor het ontwikkelen van nieuwe initiatieven. Voorwaarde hiervoor is wel dat deze verantwoord in de landschappelijke en natuurlijke omgeving kunnen worden ingepast. Ook worden cultuurhistorische waarden actiever ingezet om de recreatie een impuls te geven.

De provincie zet in op een verdere invulling en benutting van de stedelijke structuur. Hierdoor wordt de druk op het platteland beperkt. Er wordt selectief ruimte geboden aan landelijke woonkwaliteiten.

In het voorjaar van 2011 heeft Provinciale Staten de Verordening Romte Fryslân vastgesteld. De Verordening trad op 1 augustus 2011 in werking.

De Verordening Romte Fryslân regelt die onderwerpen uit het Streekplan ca., waarvan de juridische doorwerking en borging in ruimtelijke plannen van gemeenten noodzakelijk is. Het onderliggende beleid staat in het Streekplan en enkele andere provinciale plannen.

Het provinciaal beleid geeft vaak de contouren of bovengrens aan van wat er in een bestemmingsplan mogelijk kan worden gemaakt. Voorts geeft de provincie instructies over de inhoud van de gemeentelijke plannen of ten aanzien van de onderbouwing/motivering in de plantoelichting.

De doorwerking van dit provinciaal beleid in dit bestemmingsplan is divers en veelomvattend. Het voert te ver om daarop in het kader van deze toelichting uitputtend in te gaan. Volstaan wordt met het noemen van enkele relevante voorbeelden.

In de visie van de provincie is er veel aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en voor het landschap. In de Verordening Romte Fryslân worden daarom criteria gegeven voor de schaalvergroting van (agrarische⁴) bedrijven en voor de inpassing daarvan in het landschap. Daarnaast geeft de provincie ook aan welke nevenactiviteiten en aan de landbouw gerelateerde bedrijfsactiviteiten kunnen worden toegestaan bij agrarische bedrijven. En tot slot: de provincie regelt, limitatief, welke vormen van hergebruik van agrarische bebouwing kunnen worden toegestaan.

3.3 Structuurvisie gemeente

De gemeentelijke Structuurvisie 'Finster op romte' werd, na een uitgebreid interactief proces, door de gemeenteraad vastgesteld in januari 2010. Hieronder worden de hoofdlijnen van de Structuurvisie weergegeven voor zover ze van belang zijn voor het buitengebied.

Ook in de Structuurvisie komt het landschap als een belangrijke waarde, 'een kernwaarde', naar voren. Bij ontwikkelingen, zoals de schaalvergroting in de agrarische sector, dient er steeds rekening te worden gehouden met de kwaliteiten van het landschap. Hiervoor geldt in de Structuurvisie een gebiedsgerichte aanpak.

In het oostelijk deel van de gemeente en in de Trynwâlden, oftewel in het Nationaal Landschap, geldt een consoliderend regiem. Een combinatie van agrarische functies met andere functies, zoals zorg, recreatie en toerisme wordt hier in beginsel positief benaderd.

In het laagveengebied en het zeekelegebied met een agrarische functie wordt in beginsel meegewerkt aan grotere bedrijfslocaties, grotere gebouwen en grotere percelen. Een terughoudende benadering vindt hier plaats ten opzichte van niet-agrarische functies. Een uitzondering hierop is het grensgebied met Leeuwarden.

Voor alle gebieden geldt dat vanuit landschappelijke waarden en met het oog op de beeldkwaliteit gebiedsspecifieke afwegingscriteria zullen worden vastgelegd.

Toerisme en recreatie mogen en moeten groeien in de gemeente. De gemeente heeft er de potentie voor en moet die ook zeker benutten. We moeten scherp toezien op de leefbaarheid in het buitengebied. Gezien de afname van de agrarische economische betekenis en gezien de demografische veranderingen die op til zijn, is het noodzakelijk dat de sector 'toerisme en recreatie' een belangrijke economische peiler wordt. Naast mogelijkheden in de omgeving van de recreatieve kernen Earnewâld, Eastermar en Burgum, geeft de Structuurvisie daarom ook ruimte aan de recreatie in het coulissegebied en in het grensgebied met Leeuwarden.

Het landschap mag worden benut, het water is daarbij een belangrijk element voor de recreatieve sector.

De mogelijkheden om te kunnen wonen zijn van belang voor de leefbaarheid in de kleine kernen en in het buitengebied. Naast woningbouw in de kernen wordt in de gemeente ook

---

⁴ Het provinciale beleid omtrent de agrarische schaalvergroting was ten tijde van het vaststellen van het voorontwerp bestemmingsplan nog in discussie.

enige gelegenheid geboden aan wonen in het buitengebied. Ook hier ligt de nadruk op inbreiding of het bouwen van woningen op bestaande bebouwde erven. In principe biedt de Structuurvisie ruimte voor diverse woonvormen. Voorwaarde is dat de woningen passen in het landschap.

Voor zover van toepassing is de inhoud van de Structuurvisie vertaald in de Uitgangspuntennotitie voor dit Bestemmingsplan Buitengebied.

Hoofdstuk 4. Gewenste ruimtelijke ontwikkelingen

Het landschap is en blijft een belangrijke waarde, 'een kernwaarde'.

Het landschap is een dermate belangrijke waarde dat het behoud daarvan waar nodig als randvoorwaarde wordt opgenomen. Omdat tevens ruimte wordt geboden aan ontwikkelingen zal bij de uitwerking de volgende stelregel gelden:

ontwikkelingen in het landschap zijn mogelijk, maar alleen wanneer zij zich voegen naar en passen in maat en schaal van het landschap.

4.1 Agrarische ontwikkelingen

De gemeente wil de agrarische sector ruimte bieden, ruimte om uit te breiden, maar binnen de stelregel van een zorgvuldige inpassing in het landschap. Bij het bieden van uitbreidingsruimte wordt rekening gehouden met de tweedeling zoals die in de Structuurvisie (blz. 3-19) is aangegeven. Zie ook hiervoor de hoofdstukken 3.3. en 4.6 van deze toelichting.

De huidige ontwikkelingen in de agrarische sector zijn onder te verdelen in: functieverbreiding, schaalverkleining en – vergroting. Zij vragen ieder om een eigen benadering waarbij de genoemde tweedeling wordt gehanteerd.

Functieverbreiding:

- in het laagveengebied en het zeekleigebied met een overwegend agrarische functie wordt in beginsel meegewerkt aan functieverbreiding. Het betreft dan meerdere agrarische functies binnen één bedrijf en een combinatie van agrarische functie(s) met semi-agrarische functies, zorg en ondergeschikte recreatieve functies. Een terughoudende benadering vindt plaats ten opzichte van niet-agrarische functies;
- In het coulisselandschap wordt in beginsel meegewerkt aan functieverbreiding als het gaat om meerdere agrarische functies binnen één bedrijf, een combinatie met semi-agrarische functies, een combinatie met zorg- en recreatieve functies. Een combinatie met niet-agrarische functies wordt in beginsel positief benaderd.
- Het nieuwe plan biedt, via een wijzigingsbevoegdheid, mogelijkheden voor functieverbreiding en functieverdieping.

Schaalverkleining:

- Door schaalverkleining vindt een ongewenste verstening van het landschap plaats en komt er een grote verscheidenheid aan ruimtelijke verschijningsvorm aan bijgebouwen. Nieuwe bebouwing in het buitengebied en de randen tussen bebouwd en onbebouwd gebied vraagt om speciale aandacht. Door het inzetten van onder meer het instrument beeldkwaliteitplannen, het vroegtijdig betrekken van architecten bij de planvorming en door een toetsingskader op te stellen voor de inpassing van nieuwe bebouwing, zoals stallen, wordt de ruimtelijke kwaliteit gewaarborgd en, waar mogelijk ook verbeterd. Uiteraard geldt dit ook bij bebouwing op

grotere schaal en bij het realiseren van bebouwing voor functieverbreiding. Om deze ruimtelijke kwaliteit te kunnen waarborgen wordt de welstandsnota gehanteerd. Als een substantiële bebouwing wordt toegevoegd wordt het procedé van de Nije Pleats gevolgd.

Schaalvergroting:

- in het laagveengebied en het zeeleigebied met een agrarische functie wordt in beginsel meegewerkt aan grotere bedrijfslocaties, grotere gebouwen en grotere percelen. Vanuit de landschappelijke waarden en met het oog op de beeldkwaliteit zijn gebiedsspecifieke afwegingscriteria gemaakt.
- In het coulisselandschap vindt een terughoudende benadering plaats, met name als het gaat om perceelsvergroting. Vanuit de landschappelijke waarden en met het oog op de beeldkwaliteit zijn gebiedsspecifieke afwegingscriteria, op basis van het rapport Boer en Landschap, vastgelegd.
- Bestaande bedrijven kunnen uitbreiden. De huidige omvang van bouwpercelen is vergroot van 1 tot circa 1,5 ha. Via een wijzigingsbevoegdheid kan een bouwperceel worden vergroot tot 2 ha. Het bouwperceel van grondgebonden melkveehouderijen kan worden vergroot tot maximaal 3 ha. Voor bestaande kleinschalige bedrijven zal een vergroting van het bouwperceel tot 1,5 ha veelal niet nodig zijn. Voor deze bedrijfjes is de huidige grootte van het bouwperceel (meestal ca. 1 ha) aangehouden. Bij wijzigingsbevoegdheid kan zo nodig vergroting plaatsvinden tot 1,5 ha. Met het oog op een goede inpassing in het landschap zijn regels opgenomen in het bestemmingsplan. Er wordt een landschappelijk inpassingsplan gevraagd waarbij het procedé van de Nije Pleats wordt gevolgd.

Het onderscheid tussen grondgebonden en niet-grondgebonden veehouderijbedrijven wordt gehandhaafd. Hoewel de verschillen tussen beide bedrijfstypen lijken te vervagen (verschijningsvorm, bepaalde milieuaspecten, verkeer) zijn er nog voldoende redenen om het onderscheid in het nieuwe bestemmingsplan op te nemen. Met name aspecten als stikstofemissie/-depositie, geur, volksgezondheid, maar ook verschijningsvorm en verkeer en dierenwelzijn spelen daarbij een rol. Een eventuele nieuwe vestiging van een niet-grondgebonden bedrijf (waaronder ook wordt verstaan het 'omzetten' van een grondgebonden in een niet-grondgebonden bedrijf) is alleen mogelijk na een partiële herziening van het bestemmingsplan.

Nieuwvestiging van een grondgebonden agrarisch bedrijf is alleen mogelijk in het kader van een noodzakelijke verplaatsing van een bestaand bedrijf. Startende bedrijven of bedrijven die van elders komen zullen zich moeten vestigen in een bestaand agrarisch bedrijfscomplex.

Naar verwachting zal het aantal agrarische bedrijven de komende jaren fors afnemen. De hierdoor vrijkomende bedrijfsgrond zal voor een deel worden aangewend voor schaalvergroting en functieverbreiding van andere agrarische bedrijven en verder voor andere functies, zoals natuur, wonen, bedrijven en infrastructuur. Vrijkomende bedrijfsbebouwing zal veelal een andere functie krijgen: wonen, lichte vorm van bedrijvigheid, recreatie of zorg.

Voor de keuze in herbestemming van de vrijkomende bebouwing zal aansluiting worden gezocht bij de gebiedsgerichte aanpak, zoals bedoeld in hoofdstuk 2.4 van de Structuurvisie.

4.2 Ontwikkelingen op het gebied van toerisme en recreatie

Toerisme en recreatie mag en moet groeien in de gemeente. De gemeente heeft er de potentie voor en moet die ook zeker benutten. We moeten scherp toezien op de leefbaarheid in het buitengebied. Gezien de “relatieve” (ten opzichte van andere sectoren) afname van het economische belang van de agrarische sector en gezien de demografische veranderingen die op til zijn, is het noodzakelijk dat toerisme en recreatie een belangrijke economische peiler wordt.

In de Structuurvisie geldt een gebiedsgerichte aanpak, waarbij, behalve aan het middengebied, recreatieve functies en mogelijkheden worden toegekend. Ook het gemeentelijk toeristisch beleidsplan geeft een aantal mogelijkheden. Deze zijn echter nog niet concreet en kunnen niet, nu al, worden bestemd in het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied. Hiervoor zal een aparte ruimtelijke procedure moeten worden gevolgd.

We noemen hieronder de mogelijkheden die, in principe, voor een aparte procedure in aanmerking kunnen komen, en enkele voorwaarden waaronder dit dient te geschieden. Een aantal mogelijkheden van geringe omvang is wel meegenomen in het bestemmingsplan. Zo is het in beginsel mogelijk dat een minicamping, een theetuin, of béd en brochje, als neventak, kan worden gevestigd op een agrarisch bedrijf.

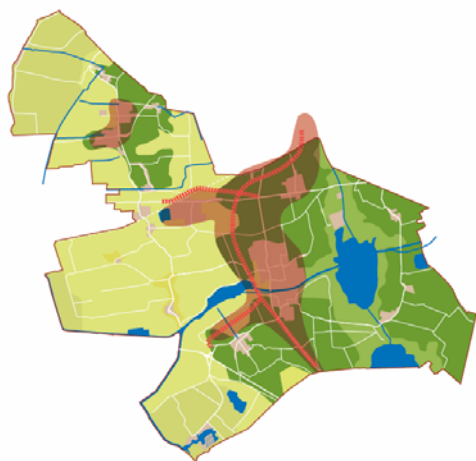
In principe wordt meegewerkt aan een recreatieve bestemming voor vrijkomende bebouwing in zowel het westelijk, als in het oostelijk deel van de gemeente (zie kaartje hieronder met de drie gebieden).

In het oostelijk deel geldt een consoliderende strategie. Een groot deel van dit gebied bestaat uit Nationaal landschap (woudenlandschap), hierin mag de extensieve recreatie groeien. Deze ontwikkelingen zullen verspreid in het landschap plaatsvinden, daarbij rekening houdend met de historie en passendheid in het landschap.

Rondom de Burgumer Mar en Eastermar is het afwijkende landschap (merenlandschap) aanleiding om meer dynamiek toe te laten. Mits zorgvuldig ingepast in het landschap en rekening houdend met de natuurfunctie, is beperkte vestiging van (watergebonden) recreatieve voorzieningen mogelijk. (Water)recreatie dient hierbij hand in hand te gaan met een kwaliteitsverbetering van de oevers van de meren.

Bij Eastermar kan de verblijfsrecreatie uitgebreid worden. Ook hier moet er rekening mee gehouden worden dat dit naar aard en schaal geschiedt, met een voldoende inpassing in het landschap.

In het westelijk deelgebied is ruimte voor ontwikkeling. Landbouw is en blijft de belangrijkste gebruiker van het gebied, maar er komt meer ruimte voor recreatieve ontwikkelingen. In dit gebied is zowel het landschap als de nabijheid van Leeuwarden aanleiding voor het versterken van de (water)recreatie. Daarnaast wordt ruimte geboden aan, zorgvuldig ingepaste, bedrijvigheid en getransformeerde boerenbedrijven. Primair wordt gedacht aan agrotoerisme, maar ook andere transformaties (bijvoorbeeld met natuur medegebruik) zijn mogelijk.

Kaartje uit Structuurvisie met zonering:
Gebied 'Oostelijk deel gemeente en Trynwâlden' =
coulisselandschap (consoliderende strategie)
Gebied 'Middendeel gemeente en hart Trynwâlden' =
bundeling wonen, werken, voorzieningen
Gebied 'West' = ruimte voor ontwikkeling

Bron: Structuurvisie "Finster op Romte" (hst 2.4)

Voor het grensgebied met Leeuwarden is in de Structuurvisie een ontwikkelingsperspectief opgesteld. Het perspectief kent een zonering met een aantal sfeergebieden.

Het gebied aansluitend aan het dorpenlint – van Aldtsjerk tot aan Suwâld –, geldt als een gebied voor "cultuur en ontspanning". Voor de gebieden ten noorden en zuiden van de groene ster geldt, behalve voor de natuurgebieden, het sfeergebied "Rust en zorg". (Voor een nadere omschrijving hiervan wordt verwezen naar de Structuurvisie zelf.)

Als en wanneer de EHS onderdeel gaat uitmaken van het westelijk deel van de gemeente kan dit aanleiding zijn om hiervan gebruik te maken op recreatief gebied. Niet zozeer door gebruik te maken van de EHS zelf, maar door daar aansluitend mogelijkheden te bieden voor verder natuuruitbreiding (het aanleggen van natuurvriendelijke oevers, rietvelden e.d.), en door fiets- en wandelmogelijkheden te creëren.

4.3 Wonen en leefbaarheid

De mogelijkheden om te kunnen wonen zijn van belang voor de leefbaarheid in de kleine kernen en in het buitengebied. Naast woningbouw in de kernen wordt in de gemeente ook enige gelegenheid geboden aan wonen in het buitengebied. Ook hier ligt de nadruk op inbreiding of het bouwen van woningen op bestaande bebouwde erven. In principe biedt de Structuurvisie ruimte voor diverse woonvormen. Voorwaarde is ook hier dat de woningen passen in het landschap.

Het – op termijn – afnemen van, zowel de bevolking(sgroei), als van het aantal agrarische bedrijven zet de leefbaarheid op het platteland onder druk. Dat geldt zowel in de kernen als in het buitengebied. Leegstand van gebouwen en woningen leidt tot verpaupering en tot gevoelens van onveiligheid. De 'Ruimte voor Ruimte regeling' biedt mogelijkheden om dit te voorkomen. Toepassing hiervan kan echter ook leiden tot leegstand in de kernen, en/of het niet kunnen realiseren van (een) dorpsuitbreiding(en) omdat het –beperkte– contingent nieuwbouw woningen ten faveure van het buitengebied is ingezet. Om deze reden is de Ruimte voor Ruimte regeling in enkele gemeenten elders in het land, medio 2010, afgeschaft.

De verwachte tendens in de wijziging van de bevolkingsomvang in de gemeente en directe omgeving, en het redelijkerwijze te verwachten beperkte gebruik van de 'Ruimte voor Ruimte regeling' leiden nog niet tot een dergelijke conclusie. Bovendien blijft de regeling, vooral voor het doen verdwijnen van ontsierende bebouwing een belangrijk instrument. Waakzaamheid blijft wel geboden.

Het bovenstaande leidt wel tot de conclusie dat, daar waar dit mogelijk is, gekozen dient te worden voor herbouw in of aansluitend op een bestaand bebouwingslint of een bestaande bebouwingscluster in het landelijk gebied, dan wel aansluitend op, of binnen, een los geheel van woonbebouwing.

De provincie kent in het Streekplan regelingen voor nieuwe landgoederen en landelijke woonclusters. De verwezenlijking van beide vormen is gekoppeld aan de status van pilot. GS hebben besloten om geen pilots meer toe te kennen. De reden hiervan is dat er onvoldoende gebruik gemaakt is van de regelingen. De regeling voor landgoederen is opgenomen in de provinciale Verordening Romte, de regeling voor landelijke woonclusters is dat niet.

De Structuurvisie en het Sociaaleconomisch Masterplan Noordoost Fryslân staan beide positief tegenover diverse vormen van landelijk wonen. Voor beide plannen komt dit voort uit de zorg voor de vitaliteit en leefbaarheid van het buitengebied.

Het is de vraag of het gebrek aan belangstelling voor landelijk wonen structureel is. De periode voor het indienen van de pilots lag in een economisch moeilijke tijd. Bovendien waren de strikte voorwaarden van de provincie voor een aantal gegadigden een te groot obstakel.

Gezien de motivatie uit de Structuurvisie en het Sociaaleconomisch Masterplan Noordoost Fryslân wil de gemeente zich positief blijven opstellen tegenover het bieden van mogelijkheden voor landelijk wonen. Hieronder verstaan we tevens plannen voor woonvormen die een beroep doen op de provinciale regeling voor kwaliteitsarrangementen.

Vrijkomende bebouwing mag ook voor wonen (en zorg) worden gebruikt. Dit wordt door de provincie beperkt tot voormalige bedrijfswoningen en karakteristieke bebouwing.

Het gebruik van vrijkomende bebouwing voor bewoning achten wij in het belang van de leefbaarheid en vitaliteit van het buitengebied. Deze bewoning vindt vaak plaats in combinatie met het uitoefenen van bedrijvigheid of van hobby's zoals het houden van paarden of andere dieren of het telen van gewas. Voor zover de hiervoor benodigde bebouwing al aanwezig was, kan deze hiervoor worden gebruikt.

Voor de keuze in herbestemming van de vrijkomende bebouwing zal aansluiting worden gezocht bij de gebiedsgerichte aanpak, zoals bedoeld in hoofdstuk 2.4 van de Structuurvisie.

Om allerhande redenen worden 'wonen' en 'werken' steeds meer met elkaar verbonden. Door de nieuwe communicatietechnieken wordt het steeds makkelijker om, geheel of gedeeltelijk, thuis aan de slag te zijn, voor de baas, of voor het eigen bedrijf. Het buitengebied leent zich bij uitstek voor een aantal, veelal kleinschalige, woon/werkmilieus. De woon - werkcombinatie is ook van belang voor de economische vitaliteit in het buitengebied. Vaak kan dit door gebruik te maken van de aanwezige ruimte in een woning of gebouw, en soms

dient de bebouwing hierop te worden aangepast. Voor beroep en bedrijf aan huis in het buitengebied geldt dezelfde regeling als voor woningen binnen de bebouwde kom.

In de loop van de afgelopen jaren zijn er veel mensen, om uiteenlopende redenen, paarden gaan houden. Dit heeft tot gevolg dat er in het buitengebied paardenbakken, lichtmasten, hoge afrasteringen, opslag en andere uiterlijke kenmerken van het houden van paarden zijn gekomen. Het uitoefenen van een hobby die de nodige ruimte vergt, zoals het houden van paarden, maakt dat mensen zich vestigen in het buitengebied. Het is daardoor een in omvang toenemende factor geworden voor het leefbaar houden van dat buitengebied. Het is wel noodzakelijk dat de ruimtelijke impact hiervan binnen de perken blijft.

Daarom worden alleen bedrijfsmatige paardenhouderijen toegestaan. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de grondgebonden – en de bijzondere paardenhouderij.

De grondgebonden (thans genoemd: productiegerichte) paardenhouderij, zoals een fokkerij en/of een paardenhandel, wordt beschouwd als zijnde een agrarisch bedrijf.

De bijzondere (thans genoemd: gebruikgerichte) paardenhouderij, zoals een manege, wordt alleen toegestaan in (voormalige) agrarische gebouwen en grote woningen. Deze gebouwen dienen zich te bevinden in hiervoor aangewezen gebieden. Deze gebieden zijn opgenomen op een kaart behorende bij de planregels. Voorts dient te worden aangetoond dat het een volwaardig bedrijf betreft.

4.4 Overige niet agrarische bedrijvigheid

In het buitengebied komen diverse niet-agrarische bedrijven en bedrijfjes voor. Het aantal van dergelijke bedrijven neemt toe, mede doordat vrijkomende agrarische bedrijfscomplexen vaak geschikt (te maken) zijn voor niet-agrarische bedrijfsactiviteiten. De niet-agrarische bedrijvigheid levert ook een bijdrage aan de vitaliteit en de leefbaarheid van het platteland.

Vestiging van niet-agrarische bedrijven in voormalige boerderijen is in beginsel mogelijk. Omgevingsaspecten, ontsluiting, ligging in een bepaald deel van de gemeente zijn criteria waaraan wordt getoetst. De Structuurvisie geeft aan dat in bepaalde delen van de gemeente een voorkeur geldt voor bepaalde bedrijfstypes. De indeling die de Structuurvisie aangeeft zal een leidraad zijn bij de beoordeling naar de geschiktheid voor de vestiging van een bepaald type bedrijf in dat deel van het buitengebied. Bij die afweging zullen omgevingsaspecten als landschap, belasting wegnen, bodem, archeologie, milieu e.d. een meebepalende rol spelen.

De provinciale Feroordering Romte biedt de mogelijkheid om de bestaande bedrijfsbebouwing met 15% uit te breiden. In bepaalde gevallen is een uitbreiding met 50% mogelijk. Met de door de provincie geboden mogelijkheid voor uitbreiding van bestaande niet-agrarische bedrijven zal wel terughoudend worden omgegaan. Hiervoor is een aparte procedure nodig. Voor grote uitbreidingen zal het procedé Nije Pleats worden toegepast.

Bij de afwegingen in deze procedure zal de indeling (voor bundeling en segmentering) zoals die door de Structuurvisie wordt gegeven zwaar wegen, net als de inpasbaarheid in het landschap en de overige hierboven genoemde factoren voor een kleinere uitbreiding.

4.5 Natuur

Hierboven is al vermeld dat de bezuinigingen door het rijk voor de natuur bijzonder grote gevolgen zal hebben, maar dat deze nog niet precies bekend zijn. Het ligt in de verwachting dat er in de loop van 2013 meer duidelijkheid komt. Wel is al duidelijk dat de EHS wordt herijkt, waarbij de zogenaamde robuuste verbindingen in ieder geval zullen worden geschrapt. Een belangrijk uitgangspunt is dat Nederland blijft voldoen aan de internationale verplichtingen die hard en juridisch bindend zijn, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijnen (Natura 2000).

Ondanks, of juist door, de bezuinigingen kan meer rekening worden gehouden met een uitbreiding van particulier natuurbeheer. Er kan voor gekozen worden om de gronden die door particulieren als natuur worden beheerd niet – meteen – de bestemming ‘natuur’ te geven. Een natuurbestemming betekent ten opzichte van, bijvoorbeeld, de agrarische bestemming een daling van de economische waarde.

4.6 Landschap en ruimtelijke kwaliteit

In het begin van dit hoofdstuk is aangegeven dat ‘landschap’ de toetssteen is voor alle ontwikkelingen. Ontwikkelingen zijn vaak nodig en essentieel, maar het landschap dient hieronder niet te lijden.

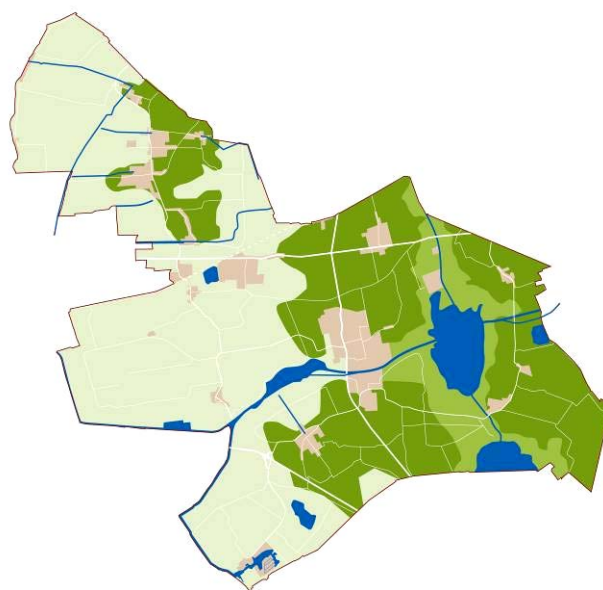
Dit betekent dat bij ruimtelijke ingrepen zorgvuldig wordt omgegaan met de schaal en maat van de te realiseren ontwikkeling in het gebied. Mits aan deze voorwaarde wordt voldaan mag hierbij lef getoond worden, bijvoorbeeld in vormgeving, maar ook in type en functie. Het mag vernieuwend en bijzonder zijn. Speciale aandacht verdient nieuwbouw (vorm, kleur en hoogte) in het buitengebied en de randen tussen bebouwd en onbebouwd gebied.

Zoals hierboven, onder hoofdstuk 4.1 al is gemeld, zal hieraan invulling worden gegeven door toepassing van de Welstandsnota en door het inzetten van het procedé van de Nije Pleats (zie o.a. bijlage 12 a en b bij deze toelichting).

Om de mogelijkheden in het landschap aan te geven verdelen we de gemeente, ruwweg, in twee gedeelten:

- het oostelijke(besloten) gedeelte, inclusief de Trynwâlden (donker groen)
- het westelijke (open) gedeelte (licht groen)

Deze tweedeling is de basis voor de zonerings in dynamiek. Daarbinnen wordt overigens nog wel gedifferentieerd. De stelregel bij beide regimes is gelijk: ontwikkelingen in het landschap kunnen, maar alleen wanneer zij zich voegen naar en passen in maat en schaal van het landschap.

Met het oog op het landschap is in de Structuurvisie, en door latere besluitvorming van de gemeente, alleen op het bedrijventerrein van Sumar een plek ingeruimd voor het plaatsen van windmolens. Tegen tijd van de voorbereiding van het voorontwerp bestemmingsplan was er een beroep gaande tegen de weigering van de gemeente om mee te werken aan het plaatsen van een cluster windturbines ten westen van de Wide Ie.

Gelet op het bovenstaande wordt er in het voorontwerp bestemmingsplan geen rekening gehouden met de plaatsing van windturbines.

4.7 Verkeer en vervoer

In het algemeen geldt dat de gemeente streeft naar het realiseren en in stand houden van een infrastructuur in de gemeente waarmee de bereikbaarheid van de dorpen, bedrijven en voorzieningen wordt gewaarborgd. Het scheppen van randvoorwaarden voor een veilige deelname aan het verkeer. Het realiseren van een veilige deelname aan het verkeer.

Voor het buitengebied houdt dit onder andere in dat wordt gestreefd naar wegen met een maximum snelheid van 60 km/uur, fietsstroken en sociaal veilige routes.

Door de realisatie van de Centrale As, die in 2015 wordt verwacht, zal naar alle waarschijnlijkheid op een aantal wegen het aantal verkeersbewegingen afnemen.

Hoofdstuk 5. Gebieds- en omgevingsaspecten

5.1. plan-MER

Omdat de gemeente bij dit bestemmingsplan buitengebied keuzes maakt over de omvang van bouwpercelen van veehouderijen en over de omschakeling naar en uitbreiding en nieuwvestiging van intensieve veehouderij, kan het bestemmingsplan worden aangemerkt als een kader voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten, te weten besluiten over milieuvergunningen van veehouderijen met een omvang boven de m.e.r.-drempel (artikel 7.2 Wet milieubeheer: het gaat om de categorieën C14 en D14 van het Besluit m.e.r.). De gemeente heeft daartoe een plan-MER opgesteld dat als bijlage 1 bij deze toelichting is opgenomen.

De andere reden voor een plan-MER is dat er een passende beoordeling nodig bleek, omdat het bestemmingsplan mogelijk significante gevolgen heeft op gebieden die vallen onder de Natuurbeschermingswet 1998.

De uitkomsten van het plan-MER zijn als volgt samen te vatten.

Een van de belangrijkste effecten van de realisatie van het - voorgenomen - nieuwe bestemmingsplan is de verhoging van de stikstofdepositie. Deze verhoging is het gevolg van een grotere hoeveelheid mest, en/of als gevolg van een andere verwerking van die mest. Om de effecten van de stikstofdepositie te bepalen zijn twee groeiscenario's doorge-rekend: 'een realistische groei', en een 'realistisch maximum'. Tevens is de huidige situatie berekend en de situatie bij autonome ontwikkeling. Bij dit laatste is rekening gehouden met concrete al vaststaande initiatieven van de bedrijven.

Uit de berekeningen blijkt dat beide groeiscenario's negatieve effecten zullen hebben op de gevoelige habitats in het Natura 2000 - gebied Alde Feanen. Hierbij wordt opgemerkt dat bedrijven in de omgeving van de Alde Feanen, bij een uitbreiding die gepaard gaat met een toename van de ammoniakdepositie in het gebied, een vergunning op grond van de Natuur-beschermingswet nodig hebben. Daarmee wordt ervoor gezorgd dat significante gevolgen voor de Alde Feanen worden voorkomen. Voor het Natura 2000 -gebied Groote Wielen wor-den geen negatieve gevolgen verwacht door een verhoging van de stikstofdepositie. Dit geldt ook voor de gebieden die thans (begin 2012) tot de EHS worden gerekend, en voor gebieden die tot de zgn. 'overige natuurwaarden' worden gerekend. Bij de laatste categorie moet worden opgemerkt dat er wel licht negatieve effecten worden verwacht, doch dat deze effecten ook zullen optreden bij een beleid conform het vigerende bestemmingsplan. Voor enkele aspecten zal het voorgenomen beleid juist een verbetering zijn t.o.v. het huidige beleid.

Het 'landschap' vormt een ander aspect waarvan de effecten in het plan-MER in beeld zijn gebracht.

Voor een aantal elementen en structuren wordt een licht negatief effect verwacht. Dit effect treedt op ten aanzien van de huidige situatie. Het negatieve effect bij continuering van het huidige beleid zou groter zijn. De maatregelen die worden getroffen in het voorgestelde beleid houden dus een vooruitgang in.

Voor het aspect 'licht' wordt eveneens een licht negatief effect verwacht. De gemeente heeft hierop beleid ontwikkeld dat de mogelijke gevolgen van de bouw van grotere en (meer) open stallen aanzienlijk zal beperken en duidelijk negatieve gevolgen effectief tegen gaat.

Voor de aspecten 'geur', 'geluid', 'gezondheid', 'verkeersveiligheid', 'bodem', 'water' en 'externe veiligheid' worden geen negatieve effecten verwacht.

In het plan-MER wordt een aantal aanbevelingen gegeven. Gezien de in hoofdzaak neutrale uitkomsten van het plan-MER heeft het uitwerken van deze aanbevelingen geen grote urgentie. De aanbevelingen zullen mede worden beoordeeld aan de hand van de reacties in het kader van het overleg en inspraak op het voorontwerp bestemmingsplan. Alsdan zal worden overwogen welk gevolg aan de aanbevelingen kan worden gegeven.

5.2. Archeologie

Gemeenten zijn op basis van de Wet op de archeologische monumenten (Wamz) verplicht om archeologische waarden zoveel mogelijk ter plekke te behouden en daarvoor beheermaatregelen te treffen. De provincie heeft als ondersteuning hiervoor een informatiebron Famke⁵ opgesteld. In de Famke staat per gebied en tijdsperiode veel informatie over de kans op het aantreffen van archeologische waarden en monumenten die al bekend zijn (archeologische waarden).

Over de ontwikkeling en afstemming van het gemeentelijk en provinciaal archeologisch beleid zullen afspraken worden gemaakt tussen de Friese gemeenten en de provincie in het zogenaamde 'samenwerkingsspoor'. Op basis van de uitkomsten hiervan kan naar voren komen of er meer gebieden in de gemeente zijn waarvoor een archeologische bescherming moet gelden die in het plan moet worden opgenomen.

Tot die tijd wordt de bescherming gelegd op een aantal terpen bij Wyns en Bartlehiem en verder op enkele andere percelen, die in voorgaande plannen als archeologisch waardevol waren aangemerkt. Verder zijn op basis van de Famkekaarten van de provincie nog een paar percelen en gebieden aangemerkt als archeologisch waardevol. Het gaat daarbij o.a. om percelen en gebieden bij Sumar, Eastermar en Jistrum.

Zie verder de toelichting op de planregels, hoofdstuk 6.

5.3. Cultuurhistorie

5.3.1 cultuurhistorie algemeen

Op rijksniveau wordt steeds meer aandacht gevraagd voor het onderwerp cultuurhistorie: o.a. in de nota Belvédère en in de nota Ruimte.

Het Rijk wil cultuurhistorische waarden behouden, beschermen en zo mogelijk versterken.

Per 30 december 2011 is op grond van het Bro verplicht in de toelichting op ruimtelijke plannen in te gaan op het aspect cultuurhistorie.

Cultuurhistorische waarden komen o.a. tot uitdrukking in het landschap: ontginningspatronen (verkavelingsrichting, kaveltype, type perceelsscheiding, etc.), landschapselementen (zoals terpen, verdedigingswerken, bossen), bebouwingspatronen

---

⁵ FAMKE staat voor Friese **Archeologische** Monumentenkaart Extra

(nederzettingstypen zoals wegdorp, terpdorp, heidedorp), bebouwingselementen (zoals boerderijen, arbeiderswoningen, states, molens). Voor Tytsjerksteradiel is in dit kader de aanwijzing van het nationaal landschap de Noardlike Fryske Wâlden van belang.

Het provinciaal beleid is er ook op gericht om de cultuurhistorische waarden te behouden. In het Streekplan "Om de kwaliteit fan de Romte" wordt nadrukkelijk aandacht voor dit aspect gevraagd. In de Provinciale Verordening Romte zijn regels opgenomen inzake het planologisch inbedden van het aspect cultuurhistorie.

Het gemeentelijk beleid met betrekking tot cultuurhistorie is niet expliciet vastgelegd. In de praktijk wordt de aanwezigheid van cultuurhistorische waarden meer en meer betrokken bij ruimtelijke plannen. In de Structuurvisie 'Finster op Romte' wordt uitgesproken dat cultuurhistorische waarden betrokken moeten worden bij planvorming.

5.3.2 cultuurhistorie Buitengebied

In het kader van het voorliggende bestemmingsplan Buitengebied is op hoofdlijnen in beeld gebracht welke cultuurhistorische waarden aanwezig zijn binnen het plangebied.

In het buitengebied gaat het vooral om ontginningspatronen, landschapselementen en bebouwingselementen. Omdat voor de dorpen (en dorpsuitlopers) en diverse buurtschappen aparte bestemmingsplannen zijn of worden gemaakt komen nederzettingvormen nauwelijks aan de orde.

Grote delen van de gemeente zijn in de loop van de eeuwen ontgonnen. Het hoogveen van het Wytfean en het gebied ten noordwesten van Burgum is in het kader van de turfwinning afgegraven. De gebieden zijn omgevormd tot landbouwgrond. De verkavelingsrichting van de percelen staat min of meer haaks op de ontsluitingswegen van deze gebieden, zoals de Achttienenweg of de Zomerweg. Ook in de gebieden waar de heide is omgevormd (Sumar, Garyp, Noardburgum) tot landbouwgrond is de ontginningsrichting min of meer haaks op ontsluitingswegen. In gebieden die in de vorige eeuw zijn ontgonnen of heringericht is een rationele verkaveling herkenbaar (het gebied ten westen van Tytsjerk/Suwâld, het gebied ten oosten van Ryptsjerk). In het noordwesten van de gemeente weerspiegelt de onregelmatige blokverkaveling de ontwikkelingen in het zeekeigebied.

De verschillende landschapstypen met hun specifieke kenmerken (ontginningsrichting, lengte - breedte verhoudingen van percelen, etc.) worden in de bestemmingsplanregels beschermd door middel van een stelsel van omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden, geen bouwwerken zijnde.

Landschapselementen van cultuurhistorische waarde komen in de gemeente veelvuldig voor. In het oostelijk deel van de gemeente (omgeving Jistrum, Eastermar/It Heechsân en Sumar) komen nog veel dykswâlen voor als perceelsscheidingen, vaak zijn ze al eeuwenoud. Andere elementen zijn oude paden en wegen, zoals de paden en wegen rondom de essen bij Burgum/Noardermar, bij Eastermar/It Heechsân en Jistrum. Maar ook wegen als de Heerenweg bij Sumar, de Zomerweg tussen Tytsjerk en Zwartkruis, zijn als eeuwenoude verbindingen structuurbepalend en cultuurhistorisch waardevol. Hetzelfde geldt voor veel vaarten, kanalen en andere wateren in de gemeente. Denk aan opvaarten naar dorpen als

Gytsjerk, Oentsjerk en Garyp. Ook vaarten die een belangrijke rol gespeeld hebben in de ontginning van gebieden, zoals de Burgerfeansterfeart en de Wytfeansterfeart, zijn van cultuurhistorische waarde.

De wegen worden als zodanig bestemd, sommige onverharde paden worden aangemerkt als landschappelijk waardevol. Cultuurhistorisch waardevolle wateren, ook al manifesteren ze zich nauwelijks meer als vaart o.i.d. worden bestemd als water.

In het buitengebied komen veel cultuurhistorisch waardevolle gebouwen en bouwwerken voor. Een deel van die panden is door het Rijk aangewezen als monument. De niet als rijksmonument aangewezen bouwwerken worden als 'karakteristiek' bestempeld. Ze staan op een lijst met karakteristieke panden, die gebaseerd is op een inventarisatie van de Stichting 'Karakteristiek Tytsjerksteradiel' en het MIP6. In het buitengebied gaat het vooral om boerderijen en voormalige boerderijen. Daarnaast staan diverse woningen op de lijst.

In het bestemmingsplan zullen karakteristieke (voormalige) boerderijen als zodanig worden aangeduid. De hoofdvorm van de gebouwen wordt via een omgevingsvergunningenstelsel beschermd.

De gemeente inventariseert in de loop van 2012 opnieuw welke (voormalige) boerderijen als karakteristiek moeten worden aangemerkt. Verder wordt geïnventariseerd welke panden eventueel op een gemeentelijke monumentenlijst moeten worden opgenomen.

Rijks- en gemeentelijke monumenten worden in het bestemmingsplan overigens niet als zodanig vermeld op de planverbeelding.

In het plan Buitengebied worden enkele buurtschappen opgenomen. Het buurtschap De Harste onder Sumar vertoont de kenmerken van een wegdoorp. Buurtschap Sumarreheide, ook onder Sumar, heeft de kenmerken van een heidedorp. Een bijzonder element in dit buurtschap is de Lytse Buorren met een planmatige bebouwing van woningwetwoningen, daterend uit de eerste decennia van de vorige eeuw.

5.4. Ecologische toets

Bij elk ruimtelijk plan dient, met het oog op de natuurbescherming, rekening te worden gehouden met de Natuurbeschermingswet en de Flora- en Faunawet. Hierbij dient te worden aangetoond dat, als gevolg van de geplande activiteiten, de gunstige staat van instandhouding van waardevolle dier- en plantsoorten niet in het geding komt. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. Daarop wordt hieronder nader ingegaan.

Voorts heeft de gemeente een Ecologisch Ontwikkelingsplan opgesteld en daaraan een uitvoeringsbeleid gekoppeld.

5.4.1. Gebiedsbescherming

Gebieden met bijzondere natuurwaarden zijn wettelijk beschermd. Hierbij gaat het om de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natura 2000- gebieden die vallen onder de Speciale beschermingszone (SBZ). Om het Natura-2000 netwerk in stand te houden, te herstellen en te beschermen is hieraan een wettelijk regime verbonden: de Natuurbeschermingswet.

---

⁶ MonumentenInventarisatieProject

Met de Natuurbeschermingswet is in Nederland de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de wetgeving verankerd.

De Natura 2000- gebieden die zijn vastgesteld worden ook wel 'Vogelrichtlijn- cq. 'Habitatrichtlijngebieden' of 'Speciale beschermingszones' genoemd. Als er activiteiten in of nabij een Natura- 2000 gebied plaatsvinden, moet oriënterend onderzoek uitwijzen of er een kans is dat deze significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen of kwalificerende waarden van de Natura 2000- gebieden hebben.

Voor een deel liggen er twee Natura 2000- gebieden in het plangebied: de Alde Feanen en de Groote Wielen. Tevens zijn er gebieden in het plangebied aanwezig die vooralsnog behoren tot de door de provincie aangewezen gronden voor de EHS.

Zoals hierboven, bij hoofdstuk 5, is aangegeven is er in het kader van de totstandkoming van het bestemmingsplan een plan-MER opgesteld. In dit plan- MER zijn de effecten in beeld gebracht die kunnen gaan optreden bij de uitvoering van het plan. Specifiek zijn ook de effecten genoemd op de Natura 2000- gebieden en op de EHS.

De effecten zijn hierboven, bij hoofdstuk 5, kort samengevat. Voor de uitgebreide tekst wordt verwezen naar de rapportage zelf, deze is opgenomen als bijlage.

De natuurgebieden die niet vallen onder de hierboven genoemde wetgeving worden alleen door de regelgeving van het bestemmingsplan beschermd.

5.4.2 Soortenbescherming

De bescherming van soorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. Hierin zijn bepalingen opgenomen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Volgens deze wet is een aantal planten- en diersoorten aangewezen die licht, middelzwaar of zwaar beschermd zijn. Voor licht beschermde soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke projecten.

Voor middelzwaar beschermde soorten geldt alleen een vrijstelling wanneer de beoogde werkzaamheden worden uitgevoerd volgens een goedgekeurde gedragscode. Voor zwaar beschermde soorten dient bij ruimtelijke ingrepen ontheffing te worden aangevraagd⁷. Behalve de Flora- en faunawet is ook de Rode Lijst van belang, waarop zeldzame en bedreigde soorten zijn opgenomen.

Bij concrete planologisch uitwerkingen (wijzigingsplan, ontheffing, omgevingvergunning, etc.) van onderhavig bestemmingsplan dient te allen tijde de zorgplicht in acht te worden genomen. Daarnaast moet bij elk concreet (bouw)plan worden nagegaan wat de effecten van de ruimtelijke ingreep voor de aanwezige flora en fauna tot gevolg kan hebben.

5.5. Waterparagraaf

De watertoets is wettelijk verankerd in het Besluit op de Ruimtelijke Ordening. Het besluit verplicht tot het opnemen van een beschrijving van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding in de toelichting van alle ruimtelijke plannen. Het doel van de watertoets is dat water een volwaardige rol speelt in ruimtelijke plannen. Het middel dat de watertoets daarvoor gebruikt, is het zo vroeg mogelijk

---

⁷ Voor de zwaarst beschermde soorten is de kans op het verkrijgen van een ontheffing zeer klein.

betrekken van de waterbeheerder bij een nieuw ruimtelijk plan. De watertoets betekent vooral meedenken vooraf. Eerste aanspreekpunt voor de gemeente is in principe het Wetterskip Fryslân.

Het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) vormde voor de gemeente Tytsjerksteradiel de aanleiding om samen met Wetterskip Fryslân een waterplan op te stellen. Daarbij wil de gemeente anticiperen op klimaatsverandering en een duurzame leefomgeving creëren waarvan water een onderdeel uitmaakt. Het gemeentelijke waterplan van de gemeente Tytsjerksteradiel wordt gevormd door een visie en een bijbehorend maatregelenprogramma.

In de visie zijn de ambities (beleidsdoelstellingen) van de gemeente op het gebied van water verwoord. De ambities vloeien deels voort uit bestaand Europees, Nationaal en Provinciaal beleid en het beleid van Wetterskip Fryslân en de gemeente Tytsjerksteradiel zelf. De beleidsdoelstellingen zijn per kern ruimtelijk vertaald naar concrete waterstructuurvisies. In deze waterstructuurvisies zijn mogelijkheden voor de oplossing van knelpunten en het benutten van kansen gecombineerd. Hierbij wordt gezocht naar duurzame en klimaatbestendige oplossingen. De maatregelen die voortvloeien uit de waterstructuurvisies zijn opgenomen in een bijbehorend maatregelenprogramma waarmee de geformuleerde beleidsdoelstellingen worden geconcretiseerd. Daarnaast is er ook aandacht voor het landelijk gebied en de Natura-2000 gebieden.

Momenteel is in het buitengebied van onze gemeente één retentiegebied aangewezen. In het kader van de Gebiedsontwikkeling c.a. wordt gekeken naar mogelijkheden voor meer retentiegebieden.

Het waterschap is van begin af aan bij de voorbereidingen voor het bestemmingsplan Buitengebied betrokken onder andere in de vorm van bilateraal overleg.

Het voorgenomen bestemmingsplan bevat geen elementen die van wezenlijke invloed kunnen zijn op de waterhuishouding (grond- en oppervlaktewater) en het watersysteem. Daarom wordt dit verder buiten beschouwing gelaten.

Wel is er de gebiedsaanduiding “Milieuzone – waterwinning” gelegd op de waterwingebieden aan de Stinswei bij Garyp en in het Ritskebosk tussen Burgum en Noardburgum. Zie hiervoor ook de toelichting op de planregels (hoofdstuk 6).

Rondom waterwingebieden liggen de zogenaamde “grondwaterbeschermingsgebieden”. Deze gebieden worden beschermd door de Provinciale Milieuverordening Fryslân. Hierdoor is het niet nodig om ze tevens op de plankaart op te nemen. Wel zijn de kaarten van de gebieden, volledigheidshalve, opgenomen als bijlage 5 bij de plantoelichting.

5.6. Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's voor de omgeving bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen als vuurwerk, lpg en munitie over weg, water en spoor en door buisleidingen.

Ten behoeve van de beoordeling van het aspect Externe Veiligheid voor het voor-ontwerp-bestemmingsplan “Buitengebied ” heeft het bureau Externe Veiligheid Fryslân een veiligheidsstudie uitgevoerd. Dit onderzoek bestaat uit de volgende onderdelen:

- inventarisatie van de risicobronnen in en nabij het plangebied;
- analyse van de invloed van risicobronnen op de veiligheid;
- toetsing van de veiligheidssituatie aan de geldende veiligheidsnormen;
- uitvoering van een kwantitatieve risicoanalyse;
- beoordeling van de noodzaak voor een verantwoording van het groepsrisico.

Met de uitkomsten van het rapport is met het opstellen van dit bestemmingsplan rekening gehouden. Een aantal veiligheidsaspecten wordt hieronder besproken. Voor de volledige inhoud van het rapport wordt verwezen naar het rapport zelf (zie bijlage 6).

- Bevi-inrichtingen⁸

Het blijkt dat er 2 Bevi-inrichtingen binnen het plangebied liggen en dat bij 3 Bevi-inrichtingen het invloedsgebied binnen het plangebied ligt.

Het gaat om 4 LPG-tankstations en een inrichting met een propaantank.

LPG-tankstation Van den Belt Gytsjerk

De vergunde jaarlijkse LPG-doorzet, die is vastgelegd in de milieuvergunning, is 1000 m³/jaar. Gezien deze hoeveelheid en de afstand tot de grens van het bestemmingsplan is dit tankstation niet relevant voor het bestemmingsplan.

LPG-tankstation M. Vries Jistrum

De vergunde jaarlijkse doorzet LPG is 1000 m³/jaar. De plaatsgebonden risicocontour van 45 meter ligt deels op het perceel dat ten westen is gelegen van de inrichting.

Omdat het hier om een conserverend plan gaat die geen nieuwe ontwikkelingen toelaat binnen het invloedsgebied, is er geen toename van het groepsrisico.

LPG tankstation De Jager's Auto's Hurdegaryp

Dit LPG-tankstation ligt buiten het plangebied en heeft een vergunde jaardoorzet van 1000 m³/jaar. De plaatsgebonden risicocontour ligt buiten het plangebied.

Het invloedsgebied van het tankstation ligt niet binnen het plangebied. De inrichting is derhalve niet relevant voor het bestemmingsplan.

LPG tankstation Postma Oliehandel Tytsjerk

Buiten het plangebied ligt het LPG-tankstation aan de Sûderein in Tytsjerk met een vergunde jaardoorzet LPG van 1000 m³/jaar. De plaatsgebonden risicocontour van het LPG-tankstation ligt op 45 meter vanaf het vulpunt. De risicocontour ligt buiten het plangebied.

Het invloedsgebied van het tankstation ligt deels binnen het plangebied. Omdat het hier om een conserverend bestemmingsplan gaat waarbinnen binnen het invloedsgebied geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt, neemt het groepsrisico niet toe.

Inrichting met een propaantank in Suwâld

Binnen het plangebied ligt een risicovolle inrichting aan De Warren in Suwâld. Het berekende plaatsgebonden risico PR 10-6 ligt binnen de inrichting. Het berekende groepsrisico ligt ruimschoots onder de oriënterende waarde.

Het plan voldoet hiermee aan de grens- en richtwaarde van het Bevi.

Het bestemmingsplan voorziet niet in nieuwe ontwikkelingen binnen het invloedsgebied van de tank. Het groepsrisico neemt dan ook niet toe.

---

⁸ Bevi = Besluit externe veiligheid Inrichtingen

Binnen de plaatsgebonden risicocontouren van 10-6 per jaar van de LPG tankstations en de inrichting met de propaantank welke onder de werkingssfeer van het Bevi vallen, kunnen geen nieuwe kwetsbare objecten worden gerealiseerd. Tevens is er in de huidige situatie ook geen sprake van (beperkt)kwetsbare objecten binnen deze risicocontouren. Indien zich ontwikkelingen voordoen in de nabijheid van deze Bevi-inrichtingen, dan moet met de tanks rekening worden gehouden.

Het groepsrisico als gevolg van de in en nabij het plangebied gelegen Bevi-inrichtingen ligt ver onder de oriënterende waarde voor het groepsrisico.

Omdat het plangebied is gelegen binnen het invloedsgebied van Bevi-inrichtingen is een verantwoording van het groepsrisico op grond van art. 13 van het Bevi noodzakelijk. Voor de verantwoording wordt een advies van de regionale brandweer (op grond van artikel 13, lid 3 Bevi) gevraagd.

Nieuwe ontwikkelingen in de directe omgeving van de propaantank en de LPG- tankstations zijn op voorhand in dit bestemmingsplan niet voorzien.

Echter dient binnen het bestemmingsplan wel te worden voorkomen dat nieuwe (beperkt) kwetsbare objecten, binnen de PR10-6 van de bovengenoemde Bevi-inrichtingen opgericht kunnen worden.

- *Hoogspanningslijnen*

Het Rijksbeleid voor de elektriciteitsvoorziening is vastgelegd in het 3e Structuurschema elektriciteitsvoorziening (2008).

Het toenmalige kabinet voorziet dat op termijn investeringen in het hoogspanningsnet en in grootschalige elektriciteitsproductie nodig zijn. Daarom wil het voor voldoende ruimte zorgen voor een adequate infrastructuur in de vorm van vestigingsplaatsen voor grootschalige elektriciteitsproductie en van hoogspanningsverbindingen.

Dit beleid is verder uitgewerkt in een plan voor de aanleg van een 380 kV verbinding tussen de Eemshaven en Diemen. Deze 380 kV verbinding zal een traject volgen dat ruwweg loopt boven Jistrum en Burgum naar het elektriciteitsstation nabij de Louwsmarpolder. Van daaruit zal de verbinding in zuidwestelijke richting afbuigen om uiteindelijk, parallel aan een bestaande verbinding over het Van Harinxmakanaal de gemeente te verlaten. Door de komst van deze 380 kV verbinding zal een bestaande 220 kV verbinding, die loopt vanaf de elektriciteitscentrale ten oosten van Burgum naar het elektriciteitsstation nabij de Louwsmarpolder, komen te vervallen. Deze 220 kV verbinding zal worden gecombineerd met de aan te leggen 380 kV verbinding. De planologische regeling van de 380 kV verbinding zal door middel van een Rijksinpassingsplan gestalte krijgen.

Van de aanleg van de Noord-West 380 kV is een globale planning bekend. De startnotitie voor de m.e.r lag in de nazomer van 2009 ter inzage. In de zomer van 2012 is door het Rijk voor het voorkeustracé een voorbereidingsbesluit genomen. Het rijksinpassingsplan en de m.e.r. zijn naar verwachting in de loop van 2013 gereed. Eind 2016 moet de Noord-West 380 kV gereed zijn.

- *Buisleidingen*

Het Rijk heeft het beleid met betrekking tot buisleidingen in de loop van 2012 vastgelegd in de Structuurvisie buisleidingen.

In de AMvB Buisleidingen worden regels gegeven over de planologische regeling van buisleidingen en over het aspect externe veiligheid.

In Tytsjerksteradiel gaat het om tientallen kilometers buisleidingen waardoor aardgas wordt getransporteerd.

In de Structuurvisie Buisleidingen (2012) wordt een ruimtelijke reservering gedaan om realisatie van nieuwe en uitbreiding van bestaande buisleidingstracés mogelijk te maken. Eén van deze tracés loopt door de gemeente Tytsjerksteradiel, voornamelijk door het buitengebied. Door deze gemeente lopen al 2 hoofdtransportleidingen van (inter)nationale betekenis. Op termijn zullen 1 of 2 nieuwe leidingen, parallel aan de bestaande, worden gelegd.

Ter 'bescherming' van deze buisleidingstrook zullen in bestemmingsplannen regels opgenomen moeten worden. De begrenzing van de buisleidingstrook, zoals opgenomen in de Structuurvisie, houdt niet overal rekening met de plaatselijke situaties. Op grond van de Structuurvisie en het Barro mogen gemeenten de begrenzing van de buisleidingstrook afstemmen op de plaatselijke situatie. Het bepalen van de begrenzing van de leidingstrook, rekening houdend met de plaatselijke situatie, moet op een zorgvuldige wijze plaatsvinden. Dat lukte niet meer vóór de vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied. Omdat de leidingstrook in Tytsjerksteradiel grotendeels is geprojecteerd in onbebouwd gebied èn gelet op het feit, dat de leidingstrook kan worden aangepast aan de plaatselijke situatie, gaan we er voorlopig van uit dat het nieuwe plan Buitengebied niet hoeft te worden aangepast. Wel zal bij de eventuele toepassing van wijzigingsbevoegdheden ook gekeken moeten worden naar de ligging van de leidingstrook.

Leidingen zelf zullen d.m.v. een rijksinpassingsplan planologisch worden geregeld.

Uit het onderzoek van het bureau Externe Veiligheid Fryslân blijkt dat in het plangebied Buitengebied, 24 hogedrukaardgasleidingen een PR 10^{-6} -contour buiten de belemmeringstrook veroorzaken. Op basis van de gebruikte ondergrondkaart voor de berekeningen is vastgesteld dat er geen kwetsbare objecten binnen de risicocontouren aanwezig zijn. Hierbij wordt opgemerkt dat met de gehanteerde ondergrond niet nauwkeurig kan worden bepaald waar bebouwing aanwezig is.

In het kader van de vaststelling van het plan zijn de leidinggegevens geactualiseerd, waarbij met een betere ondergrondkaart alle leidingen met de plaatsgebonden risicocontouren en invloedsgebieden overzichtelijk worden weergegeven.

Het Groepsrisico dat wordt veroorzaakt door de hogedrukaardgasleidingen is gelegen ruim onder de oriënterende waarde (OW). Het groepsrisico ligt in alle gevallen onder de 10% van de oriënterende waarde (GR is lager dan 0.1 maal OW). Vanwege het conserverende karakter van het bestemmingplan neemt het groepsrisico niet toe. Voor het

plangebied Buitengebied geldt echter wel de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico. Aan deze plicht wordt in het rapport van het bureau Externe Veiligheid Fryslân voldaan.

5.7. Luchtkwaliteit

In de Europese Kaderrichtlijn Luchtkwaliteit (96/62/EG) uit 1996 zijn de grondbeginselen van het Europese luchtkwaliteitsbeleid vastgelegd. Nederland heeft de Europese regels met ingang van 15 november 2007 vastgelegd in een wijziging van de Wet Milieubeheer (Wet van 11 oktober 2007 tot wijziging van de Wet Milieubeheer Stb. 2007, 414, recentelijk gewijzigd 1-08-2009).

Op grond van art. 5.16 lid 1 Wet milieubeheer dient de gemeente bij de uitoefening van haar bevoegdheden die invloed kunnen hebben op de luchtkwaliteit, rekening te houden met deze normen. Als aannemelijk is dat aan één of een combinatie van de volgende voorwaarden is voldaan, behoeft geen verder onderzoek plaats te vinden naar de gevolgen voor de luchtkwaliteit en behoeft niet getoetst te worden aan de grenswaarden.

- a. Er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van de grenswaarde;
- b. Een project leidt – al dan niet per saldo – niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- c. Een project draagt ‘niet in betekenende mate’ bij aan de concentratie van een stof;
- d. Een project is genoemd of past binnen het NSL of binnen een regionaal programma van maatregelen.

Op 7 april 2009 heeft de Europese Commissie ingestemd met het Nederlandse verzoek tot uitstel voor het voldoen aan de luchtkwaliteitsnormen (derogatie EC). Daarmee heeft de Commissie te kennen gegeven vertrouwen te hebben in de Nederlandse aanpak en in het Nationaal Samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit (NSL).

Met de derogatie wordt het tijdstip waarop aan de normen voor fijn stof (PM10) moet worden voldaan uitgesteld tot 11 juni 2011 (drie jaar na inwerkingtreding van de nieuwe richtlijn) en voor de jaargrenswaarde voor stikstofdioxide (NO₂) tot 1 januari 2015.

Door de wijziging van de Wet Milieubeheer per 1 augustus 2009 (implementatie en derogatie luchtkwaliteitseisen), is het NSL-programma in werking getreden. In het Besluit “niet in betekenende mate” (luchtkwaliteitseisen) is op grond van art. 5.16 lid 4 Wm, bepaald in welke omstandigheden de uitoefening van een bevoegdheid, zoals het vaststellen van een bestemmingsplan, niet in betekenende mate bijdraagt aan de luchtkwaliteit, zodat ook niet getoetst hoeft te worden aan de normen voor luchtkwaliteit. In het genoemde besluit is bepaald dat activiteiten waardoor de toename van verontreinigende concentraties van fijn stof (PM10) of stikstofdioxide (NO₂) minder dan 3% van de grenswaarde is, niet in betekenende mate bijdragen aan afname van de luchtkwaliteit.

Veranderingen in de luchtkwaliteit worden grotendeels veroorzaakt door de toename van het verkeer. Dit bestemmingsplan voorziet niet in infrastructurele werkzaamheden, noch in andere functiewijzigingen, waardoor een belangrijke toename van het verkeer te verwachten is.

Aangezien ook in de huidige situatie is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van de grenswaarde, zal ook als gevolg van de vaststelling van het bestemmingsplan geen sprake zijn van een feitelijke of dreigende overschrijding van grenswaarden. Aan de regels van de Wet Milieubeheer wordt daarom voldaan.

Bovendien zal door de realisatie van de Centrale-As, die in 2015 wordt verwacht, naar alle waarschijnlijkheid op een aantal wegen het aantal verkeersbewegingen door sluipverkeer afnemen.

Zie verder de rapportage van Service Bureau de Friese Wouden dat is opgenomen als bijlage 3. Zie eveneens over dit onderwerp hoofdstuk 3.4.2 van het hoofdrapport van het plan-MER. Ook dat is opgenomen in de bijlagen (1).

5.8. Geluidhinder

5.8.1 geluidhinder van bedrijven

Binnen het plangebied liggen 4 bedrijventerreinen met een geluidzone: Burgum/Sumar, Skûlenboarch, de Burgumercentrale, en station Louwsmar. Buiten het plangebied ligt bedrijventerrein de Hemrik bij Leeuwarden en het bedrijventerrein 'west' bij Kootstertille. De geluidcontouren reiken tot over het plangebied.

In het bestemmingsplan wordt rekening gehouden met deze geluidzones.

Voor het bedrijventerrein bij Kootstertille bestaan uitbreidingsplannen, die zullen worden mogelijk gemaakt door een Provinciaal Inpassingsplan (PIP). Een eventuele wijziging van de geluidzone van het bedrijventerrein zal tegelijkertijd met de vaststelling van het PIP worden vastgesteld.

Uitbreidingen van bedrijven en andere ontwikkelingen in het plangebied zullen moeten voldoen aan de bestaande regelgeving. Hierdoor wordt geluidhinder zoveel mogelijk voorkomen.

Er zijn - behoudens de uitbreidingsplannen voor het bedrijventerrein 'West' bij Kootstertille - geen ontwikkelingen voorzien die leiden tot een sterke toename van de geluidbelasting.

5.8.2 spoorweglawaai

Door het buitengebied van de gemeente loopt het spoor Leeuwarden - Groningen. Dit spoor heeft aan weerszijden een wettelijke zonebreedte van 100 m.

In het kader van de totstandkoming van dit bestemmingsplan is door het Servicebureau "De Friese Wouden" een akoestisch onderzoek gedaan naar de ligging van de voorkeursgrenswaardecontour (55 dB) als gevolg van railverkeerslawaai.

Uit berekeningen blijkt dat deze contour ligt tussen de 42 en 65m uit het hart van het spoor, afhankelijk van de locatie aan het tracé. Binnen deze contour zijn geen geluidsgevoelige objecten bestemd.

Het akoestisch onderzoek geluidscontour railverkeerslawaai is opgenomen als bijlage 2 bij dit bestemmingsplan. Voor de volledige tekst wordt hiernaar verwezen.

5.8.3 luchtvaartlawaai en geluidzone vliegbasis Leeuwarden

Naast de geluidscontouren van de Vliegbasis Leeuwarden zelf zijn er ook geluidscontouren die samenhangen met de vliegbewegingen. Op basis van artikel 25g van de Luchtvaartwet is door de Minister van Defensie het Voorschrift voor de berekening van de geluidbelasting in Kosteneenheden (Ke) vastgesteld. Ke is gebaseerd op het aantal overvliegende vliegtuigen, het van deze vliegtuigen ondervonden maximale geluidsniveau en de verdeling over het etmaal. De late avond telt hierbij zwaarder dan de middag.

Op grond van de luchtvaartwet is voor de vliegbasis Leeuwarden een geluidzone vastgesteld door de staatssecretaris van Defensie (besluit van 22 maart 1993 nummer MG93019046). De geluidzone heeft de categorie 35Ke. Binnen deze geluidzone zijn meerdere contouren aanwezig zodat differentiatie qua beleid in de zone mogelijk is (ruimtelijk gebruik). In de omgeving van Wyns is de differentiatie aanwezig van een 35Ke-40Ke zone. Dit betekent dat op grond van de Luchtvaartwet binnen deze gedifferentieerde geluidzone onder voorwaarden gebouwd mag worden. Zo zijn bedrijfswoningen onder voorwaarden mogelijk.

Voor het buitengebied betekent dit dat in de geluidzone bij Wyns niet zonder meer nieuwe geluidgevoelige bestemmingen kunnen worden gepland.

Onderhavig bestemmingsplan voorziet echter niet in de oprichting van nieuwe geluidsgevoelige bebouwing binnen deze contouren.

Luchtvaartlawaai, van de nabijgelegen Vliegbasis Leeuwarden en de vliegbewegingen die hierdoor gegenereerd worden, leiden daarom niet tot belemmeringen ten opzichte van de uitvoering van onderhavig planvoornemen.

Op 17 juni 2013 is het luchthavenbesluit Leeuwarden op basis van de Wet luchtvaart in werking getreden.

In het luchthavenbesluit worden het luchthavengebied, het beperkingengebied en grenswaarden en regels voor het luchthavenluchtverkeer vastgesteld voor de militaire luchthaven Leeuwarden. Daarbij worden in het luchthavenbesluit de geluidszone voor het militaire luchtverkeer en een maximum aantal vliegtuigbewegingen voor burgerluchtverkeer vastgesteld, alsmede het gebied waar beperkingen noodzakelijk zijn met het oog op de maximale hoogte van objecten in, op of boven de grond, in verband met de veiligheid van het luchthavenluchtverkeer. Met het in werking treden van het luchthavenbesluit treedt voor de luchthaven Leeuwarden tevens het Besluit militaire luchthavens in werking en komen het aanwijzingsbesluit militaire luchtvaartterrein Leeuwarden en het besluit tot vaststelling van de geluidszone op grond van de Luchtvaartwet te vervallen. De vervanging van het aanwijzingsbesluit door het luchthavenbesluit is vastgesteld zonder dat wijziging wordt gebracht in de percelen grond die thans worden gebruikt voor de luchthaven en het gebied buiten de luchthaven waar beperkingen gelden met het oog op de geluidsbelasting en de vliegveiligheid in verband met de nabijheid van de luchthaven.

Het bestemmingsplan Buitengebied 2013 behoeft daarom niet te worden aangepast naar aanleiding van het luchthavenbesluit.

De categorie 35 Ke – 40 Ke geluidzone
vliegbewegingen t.g.v. de vliegbasis Leeuwarden

5.8.4 wegverkeerslawaai

De aanleg van de Centrale As zal een grote invloed hebben op het aantal verkeersbewegingen op een verscheidenheid aan wegen in het buitengebied. Tijdens de voorbereidingen van het voorontwerp bestemmingsplan was het nog niet duidelijk of de aanleg van de Centrale As doorgang zou vinden. Begin november 2011 kwam hierover door een uitspraak van de Raad van State de gevraagde duidelijkheid.

Gezien de invloed van de Centrale As is gewacht met het laten verrichten van onderzoek naar verkeerslawaai ten behoeve van het voorontwerp plan. Dit onderzoek is na de uitspraak van de Raad van State gestart, de resultaten hiervan zijn verwerkt in het ontwerp bestemmingsplan. Het onderzoeksrapport is als bijlage aan het plan toegevoegd.

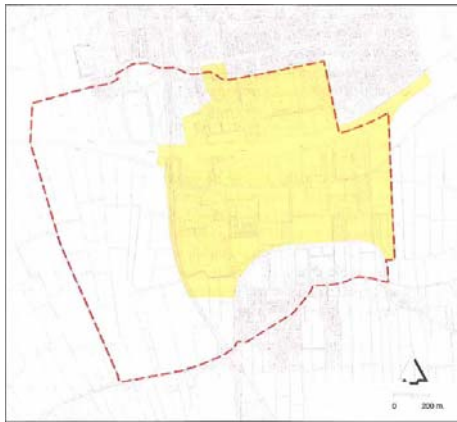
5.9. Geurhinder

Voor deze paragraaf wordt verwezen naar het plan-Mer dat in het kader van de procedure voor dit bestemmingsplan is gemaakt. Het gaat hierbij vooral om de in het plan gelegen veehouderijbedrijven.

Buiten het plangebied liggen de bedrijven Sonac b.v. (voorheen Rendac) en de RWZI, beiden bij Sumar. Het bestemmingsplan Buitengebied is niet kaderstellend voor deze bedrijven.

Nadat er bij Sonac een aanzienlijke geurreductie heeft plaatsgevonden, is in juli 2006 de overeenkomst 'Beleidslijn geur Burgum/Sumar' getekend door de VROM-inspecteur Noord, de provincie Fryslân, en de gemeente Tytsjerksteradiel. In die overeenkomst is de geurcontour van Sonac vastgelegd.

De ligging van de contour is op bijgevoegd kaartje weergegeven. Binnen deze contour mogen geen nieuwe woonfuncties worden opgenomen. In het bestemmingsplan wordt rekening gehouden met de geurcontour.

Geurcontour op basis van de overeenkomst 'Beleidslijn geur Burgum/Sumar'.

5.10. Bodem

In samenwerking met buurgemeenten wordt gewerkt aan bodemfunctiekaarten en het daarbij behorend beleid. Tot dit nieuwe beleid is vastgesteld geldt beleid dat is vastgesteld in het bodembeheer plan en de hierbij behorende bodemkwaliteitskaarten.

Op deze kaarten wordt de gemiddelde bodemkwaliteit per deelgebied aangegeven. Er wordt onderscheid gemaakt tussen stedelijk en landelijk gebied en bedrijventerreinen. Volgens dit beleid mag niet gewoond worden op verontreinigde grond. Voor bedrijven gelden minder strenge regels.

Het voorgenomen beleid in het bestemmingsplan heeft – volgens de uitkomsten van het plan MER – geen negatieve gevolgen voor de bodem.

Gezien het, in hoofdzaak, conserverende karakter van het bestemmingsplan kan worden aangenomen dat er, op het gebied van bodemverontreiniging, voor gebruikers geen onaanvaardbaar risico aanwezig is.

5.11. Overig

5.11.1 Aandachtsgebied radarverstoring

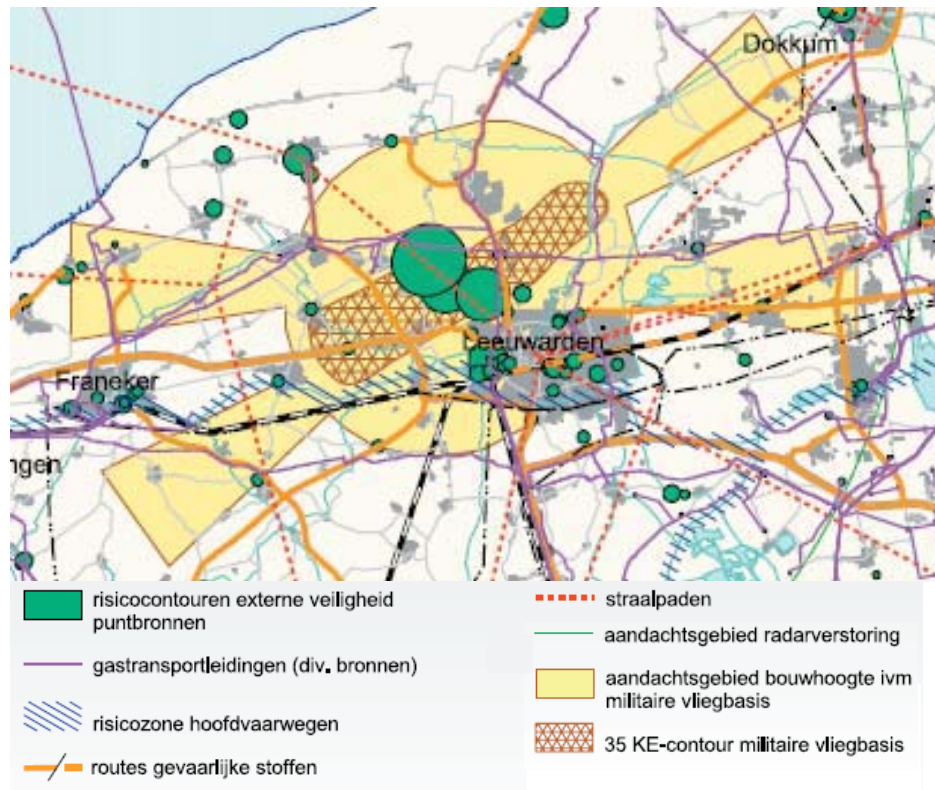
Binnen de gemeente is een aandachtsgebied radarverstoring van kracht. Het plangebied ligt namelijk binnen 15 nautische mijlen (circa 28 kilometer) van het verstoringgebied van de radar op het terrein van de Vliegbasis Leeuwarden. Ter voorkoming van radarverstoring zijn beperkingen van toepassing op de bouw van gebouwen en overige bouwwerken die hoger zijn dan 45 meter boven maaiveldhoogte ter plaatse van de radar. De oprichting van obstakels hoger dan 45 meter is niet toelaatbaar, indien het functioneren van de radar meer dan 10% wordt verstoord. Onderzoek is noodzakelijk bij objecten hoger dan 45 meter binnen het radarverstoringgebied. Dit onderzoek wordt via defensie verricht.

5.11.2 Straalpaden

Over het plangebied lopen ten behoeve van telecommunicatieverkeer straalpaden. Zie de signaleringskaart die als bijlage bij dit bestemmingsplan is opgenomen.

De aan te houden breedte van de zone bij elk straalpad is 200 meter. Binnen deze zone dient, ter bescherming van de straalverbinding, rekening te worden gehouden met de hoogte, aard en situering van nieuwe bebouwing.

Binnen het plan wordt - voor nieuwe bebouwing - geen bouwhoogte toegestaan die de bescherming van de straalverbindingen aantast.

Signaleringsschaart Bron: Streekplan Fryslân

5.11.3 Aandachtsgebied bouwhoogte ivm militaire vliegbasis

Voor het veilig afwikkelen van vliegverkeer in de omgeving van een luchtvaartterrein gelden in een bepaald gebied rond het luchtvaartterrein maximaal toelaatbare hoogte voor objecten, zoals gebouwen, antennemasten en windmolens. Een gedeelte van het plangebied valt binnen het aandachtsgebied voor bouwhoogtes in verband met de militaire vliegbasis bij Leeuwarden. Zie de signaleringsschaart die als bijlage 4 bij dit bestemmingsplan is opgenomen.

Dit aandachtsgebied is tot stand gekomen op basis van de IHCS normering (Inner Horizontal Conical Surface) uit het Tweede Structuurschema Militaire Terreinen (SMT2).

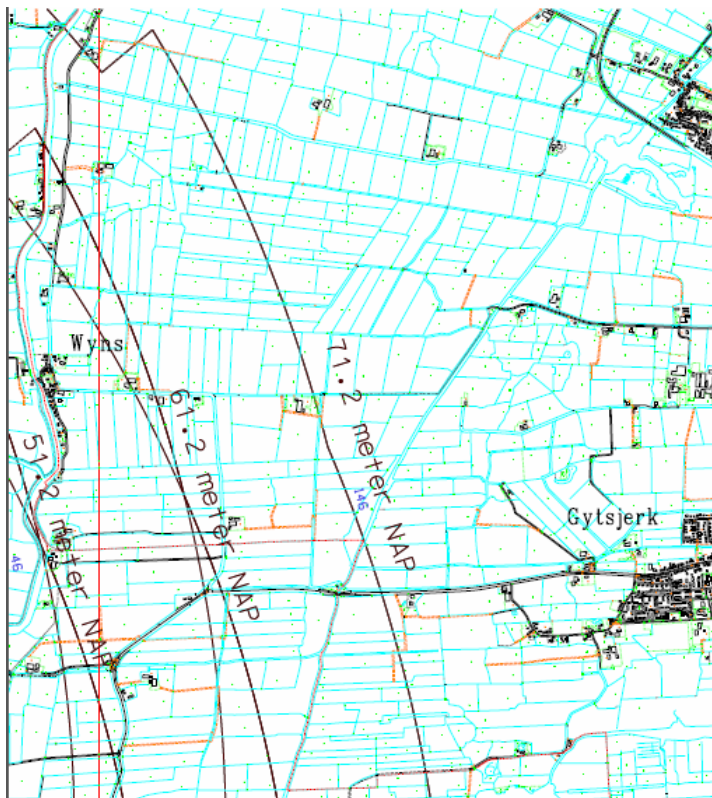
De IHCS-normering heeft tot doel een obstakelvrije zone te garanderen om in noodgevallen uit diverse richtingen gebruik te kunnen maken van de landingsbanen van de vliegbasis. Dit is uitgewerkt in de zogenaamde 'pannenkoek', een ovaalvormige zone met een straal van ca. 4 km rond de landingsbanen waarin de maximale bouwhoogte voor nieuwe projecten maximaal 46 meter is. Vervolgens loopt in schillen in een zone van 2 km de maximale hoogte op tot 146 meter.

De praktische betekenis van het aandachtsgebied is gering, gelet op de afstand van het plangebied tot de vliegbasis en de maximale bouwhoogte die het bestemmingsplan binnen het aandachtsgebied toestaat.

Ook kent de vliegbasis Leeuwarden een aanvliegeroute, ook wel funnel genoemd. Vanaf een bepaalde hoogte dient de aanvliegeroute van de vliegbasis obstakelvrij te zijn. Onderhavig planvoornemen leidt niet tot bouwwerkzaamheden die een grotere bouwhoogte kennen dan op grond van de invliegfunnel van de vliegbasis is toegestaan.

De geldende obstakelvrije hoogte ten behoeve van de aanvliegeroute van Vliegbasis Leeuwarden wordt niet overschreden. Derhalve levert dit geen belemmeringen op voor het plan.

Het bovenstaande wordt vanaf 17 juni 2013 geregeld in het luchthavenbesluit Leeuwarden (zie paragraaf 5.8.3).

Uitsnede ILS gebied vliegbasis Leeuwarden Bron: ministerie van Defensie

Hoofdstuk 6. Toelichting op bestemmingen (planregels en planverbeelding)

6. 1. Algemeen

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op de gebruiks- en bebouwingmogelijkheden van de bestemmingen, zoals die in dit bestemmingsplan van toepassing zijn. De bestemmingen zijn juridisch vastgelegd in de planregels en op een digitale en analoge verbeelding. De analoge verbeelding en de planregels vormen één geheel en zijn niet afzonderlijk leesbaar.

Het handboek versie 2.0 van de gemeente Tytsjerksteradiel vormt het uitgangspunt bij de systematiek van het bestemmingsplan.

Dit handboek is gebaseerd op de landelijke Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2008). Deze standaard, welke slechts een systematische standaardisering betreft en geen inhoudelijke standaard is – is per 1 januari 2010 verplicht in het nieuwe Besluit op de ruimtelijke ordening (Bro).

Voorts houdt het bestemmingsplan rekening met de aanpassingen die voortvloeien uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), die per 1 oktober 2010 in werking is getreden.

Het bestemmingsplan is opgezet als een digitaal raadpleegbaar plan. Deze digitale versie is bedoeld om de burger "online" informatie te verschaffen omtrent het bestemmingsplan. Bovendien is de digitale versie bedoeld voor uitwisseling van gegevens binnen de gemeente en met andere overheidsinstanties. Het vaststellen van een digitale versie is vanaf de invoering van de nieuwe Wro verplicht. De digitale versie van een plan is leidend ingeval van verschil tussen digitale en analoge versie.

De regels bevatten allereerst een bestemmingsomschrijving.

Per bestemming wordt uitgewerkt voor welke doelen of functies de gronden mogen worden benut. Naast de bestemmingsomschrijving zijn in de regels bouw- en gebruiksregels en regels voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde en werkzaamheden opgenomen. In de bouwregels zijn – gerelateerd aan de toegelaten gebruiksfuncties – eisen gesteld aan de hoogte, aard, situering, aantal bouwlagen enzovoorts van gebouwen en bouwwerken. Bij een aantal bestemmingen is de mogelijkheid opgenomen om af te wijken van bepaalde bouwregels.

Bij sommige bestemmingen zijn regels opgenomen die betrekking hebben op het uitvoeren van werken of werkzaamheden, bijvoorbeeld het dempen van waterlopen, het verwijderen van houtsingels of dykswâlen.

De gebruiksregels verbieden bepaalde vormen van gebruik binnen een bestemming (specifieke gebruiksregels) dan wel alle gebruik in strijd met de gegeven bestemming (algemene gebruiksregels).

Tenslotte bevatten de meeste bestemmingen regels om het bestemmingsplan te wijzigen. Die wijzigingen kunnen betrekking hebben op een functiewijziging en/of op het veranderen van bouw- en/of gebruiksregels.

6. 2. Bestemmingen

6.2.1. enkelbestemmingen

- Agrarisch - Aanverwant bedrijf -

Er zijn een paar typen 'Aanverwant bedrijf'. De verschillende typen worden van elkaar onderscheiden door middel van een "aanduiding".

Deze bestemming, in combinatie met de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - bijzondere paardenhouderij" heeft betrekking op een aantal bijzondere (ook wel genoemd gebruiksgerichte) paardenhouderijen, zoals maneges e.d. Deze liggen verspreid over de gemeente, o.a. bij Burgum, bij Oentsjerk en bij Eastermar.

Het K.I.-bedrijf aan de Reade Hoas bij Gytsjerk is ook als 'Aanverwant bedrijf' bestemd. Hier is de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - K.I.-station" aangebracht.

Een hondenkennel onder Hurdegaryp en een dierenpension bij Garyp zijn ook bestemd als 'Agrarisch - Aanverwant bedrijf'. Deze bedrijven hebben de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - dierenpension/ -opvangcentrum" gekregen.

De bedrijfsgebouwen en bedrijfswoningen moeten binnen een bouwvlak worden gerealiseerd. Door middel van de aanduiding "maximale goot-, bouwhoogte en maximum bebouwingspercentage" is aangegeven welke afmetingen de gebouwen mogen hebben. Voor bedrijfswoningen geldt een aparte regeling.

Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - bijzondere paardenhouderij"; kan een aan deze vorm van paardenhouderij gerelateerde en ondergeschikte horeca worden uitgeoefend.

Onder 'ondergeschikte horeca' wordt verstaan: Een gelegenheid waarbij het doel van de onderneming niet primair is gericht op het verstrekken van consumptieve goederen, maar slechts ter ondersteuning (ondergeschikt) is van de hoofdactiviteit. Ondergeschikt wil zeggen dat deze vorm van horeca de kwaliteit van de hoofdfunctie vergroot of completeert en dat er duidelijk sprake moet zijn van een waarneembare ondergeschiktheid van de horecafunctie. De consumptieve activiteiten bestaan uit het verstrekken van (klein) eetwaren en dranken voor directe consumptie ter plaatse. In een bijlage bij de plantoelichting is een en ander 'vertaald' in een aantal vuistregels voor de exploitatie, waarin het ondergeschikte karakter tot uiting komt.

- Agrarisch - Bedrijf grondgebonden -

De bestemming 'Agrarisch - Bedrijf grondgebonden' heeft betrekking op de grondgebonden agrarische bedrijven in de gemeente. Het gaat om enkele honderden bedrijven en bedrijfjes, verspreid over het hele grondgebied. De bouwpercelen zijn qua grootte gebaseerd op het uitgangspunt van 1,5 ha. Afhankelijk van de feitelijke situatie zijn in veel gevallen grotere bouwpercelen ingetekend. Bij diverse kleinschalige bedrijfjes en dan met name die, welke hun bouwperceel (van 1 ha) in het voorgaande plan maar zeer ten dele hebben 'benut', is de grootte van het bouwperceel meestal beperkt tot om en de bij de 1 ha. Bij de begrenzing van de bouwpercelen is zo veel mogelijk ingespeeld op de bestaande bedrijfssituatie (bebouwing, voersilo's, kuilopslag, erfverharding, etc.) en de eigendomsituatie. Verder is gekeken

naar de (milieu)afstand ten opzichte van omliggende woningen en andere milieugevoelige functies en naar de landschapselementen, zoals houtsingels en dykswâlen en de verkavelingsstructuur.

De bedrijfsgebouwen en bedrijfswoningen moeten binnen een bouwvlak worden gerealiseerd. In de bouwregels is de goot- en bouwhoogte van de bedrijfsgebouwen op respectievelijk 5 en 12 meter vastgelegd. Afwijking van deze maatvoering is mogelijk. Voor bedrijfswoningen geldt een aparte regeling.

Bij een aantal bedrijven is een niet-grondgebonden agrarische bedrijfstak aanwezig. Dat wordt door middel van een aanduiding op de planverbeelding geregeld. Diverse bedrijven hebben een niet-agrarische neventak, variërend van zorgfuncties tot agrarische dienstverlening. Deze nevenactiviteiten worden ook via een aanduiding geregeld.

De bestemming van een grondgebonden agrarisch bedrijf kan worden gewijzigd in een woonbestemming, een (lichte) bedrijfsbestemming of in een agrarisch aanverwante bestemming.

De agrarische bedrijfsfunctie kan worden verbreed door bepaalde niet-agrarische nevenactiviteiten toe te staan. Te denken valt aan zorgfuncties en recreatieve en toeristische functies. Bij wijziging kan een tweede bedrijfswoning mogelijk worden gemaakt.

Voor de diverse wijzigingsmogelijkheden gelden specifieke en algemene toetsingscriteria.

- Agrarisch - Bedrijf intensieve veehouderij -

De bestemming 'Agrarisch - Bedrijf intensieve veehouderij' heeft betrekking op de niet-grondgebonden agrarische bedrijven in de gemeente. Het gaat om een tiental bedrijven en bedrijfjes, verspreid over de gemeente. De grootte van de bouwpercelen is gebaseerd op de feitelijke situatie. Bij diverse kleinschalige bedrijfjes en dan met name die, welke hun bouwperceel (van 1 ha) in het voorgaande plan maar zeer ten dele hebben 'benut', is de grootte van het bouwperceel meestal beperkt. Bij de begrenzing van de bouwpercelen is zo veel mogelijk ingespeeld op de bestaande bedrijfssituatie (bebouwing, voersilo's, kuilopslag, erfverharding, etc.) en de eigendomsituatie. Verder is gekeken naar de (milieu)afstand ten opzichte van omliggende woningen en andere milieugevoelige functies en naar de landschapselementen, zoals houtsingels en dykswâlen en de verkavelingsstructuur.

De bedrijfsgebouwen en bedrijfswoningen moeten binnen een bouwvlak worden gerealiseerd. In de bouwregels is de goot- en bouwhoogte van de bedrijfsgebouwen op respectievelijk 5 en 12 meter vastgelegd. Afwijking van deze maatvoering is mogelijk. Voor bedrijfswoningen geldt een aparte regeling.

De bestemming van een agrarisch intensief veehouderijbedrijf kan worden gewijzigd in een woonbestemming, een (lichte) bedrijfsbestemming, in de bestemming agrarisch bedrijf grondgebonden of in een agrarisch aanverwante bestemming.

De agrarische bedrijfsfunctie kan worden verbreed door bepaalde niet-agrarische nevenactiviteiten toe te staan. Te denken valt aan zorgfuncties en recreatieve en toeristische functies.

Voor de diverse wijzigingsmogelijkheden gelden specifieke en algemene toetsingscriteria.

- Agrarisch - Cultuurgrond -

Deze bestemming is toegekend aan gronden met een agrarische functie of een semi-agrarische of daarmee te vergelijken hobbymatige functie (weiland, moestuin, erf e.d.).

Het beleid is er op gericht de landschappelijke en natuur waarden van de betreffende gronden zoveel mogelijk in stand te houden. Deze doelstelling is juridisch verankerd door middel van regels voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde en werkzaamheden. Dit houdt in dat in bepaalde situaties een vergunning aangevraagd dient te worden voor activiteiten die van negatieve invloed kunnen zijn op de landschappelijke en/of natuurwaarden. Te denken valt aan activiteiten, zoals het aanbrengen van verhardingen of van voorzieningen voor recreatief medegebruik.

De bestemming kan worden gewijzigd in een bestemming 'Agrarisch - Bedrijf grondgebonden' of 'Bedrijf intensieve veehouderij' met het oog op een vergroting of wijziging van een bestaand agrarisch bouwperceel of de noodzakelijke verplaatsing van een bestaand agrarisch bedrijf. De bestemming kan ook worden gewijzigd in een bestemming 'Agrarisch - Aanverwant bedrijf', 'Agrarisch - Dienstverlenend bedrijf', 'Bedrijf -2' of 'Bedrijf - 3' om een bestaand niet-agrarisch bedrijf te kunnen vergroten. Verder is wijziging mogelijk naar een woonbestemming (erfvergroting), de bestemming 'Natuur' of 'Bos'. Tenslotte kan - onder voorwaarden - een kampeerterrein mogelijk worden gemaakt of een gebruik als ijsbaan of volkstuinen.

Voor de diverse wijzigingsmogelijkheden gelden specifieke en algemene toetsingscriteria.

- Agrarisch - Dienstverlenend bedrijf -

Deze bestemming is gegeven aan enkele loonbedrijven, die vooral voor de agrarische bedrijfstak werken. In de begripsomschrijving is vermeld, dat een combinatie met grondverzet- en weg- en waterbouwwerkzaamheden mogelijk is.

De bedrijfsgebouwen en bedrijfswoningen moeten binnen een bouwvlak worden gerealiseerd. Door middel van de aanduiding "maximale goot-, bouwhoogte en maximum bebouwingspercentage" is aangegeven welke afmetingen de gebouwen mogen hebben. Voor bedrijfswoningen geldt een aparte regeling.

Met toepassing van een wijzigingsbevoegdheid kunnen de bouwmogelijkheden worden verruimd.

De bestemming van deze bedrijven kan worden gewijzigd in een bedrijfsbestemming of in een woonbestemming.

Voor de diverse wijzigingsmogelijkheden gelden specifieke en algemene toetsingscriteria.

- Agrarisch met waarden - Beheersgebied -

Deze bestemming is opgenomen naar aanleiding van de overlegreactie van de Provincie en de inspraakreactie van het Fryske Gea. Op grond van de Verordening Romte moeten voor de zgn. beheersgebieden regels worden opgenomen die gericht zijn op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van natuurwaarden. In de gemeente ligt een aantal beheersgebieden. Het gaat om gebieden bij het Ottema-Wiersmareservaat bij Ryptsjerk, bij het Alde Feanengebied

bij Earnewâld, nabij de Burgumermar bij Jistrum/Skûlenboarch en bij de Burgumermar en de Leien nabij Eastermar.

Voor deze gebieden geldt een ‘zwaarder’ pakket van regels voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde en werkzaamheden dan bij ‘gewone’ agrarische cultuurgrond.

De bestemming kan worden gewijzigd in ‘Agrarisch – Cultuurgrond’ als een gebied niet langer deel uitmaakt van de EHS of in de bestemming ‘Natuur’ als een gebied z’n agrarisch functie verliest en een volledige natuurfunctie krijgt.

- Bedrijf -2 -

In het algemeen zijn binnen de bestemming “Bedrijf – 2 ” diverse typen bedrijfsdoeleinden te onderscheiden. In de regels behorende bij deze bestemming wordt verwezen naar de bedrijventenlijst, welke is gebaseerd op de "Basiszoneringslijst" van de VNG (bijlage 1 van de regels). In deze VNG-lijst is (per bedrijfstype) informatie gegeven over de mogelijke milieubelasting van een bedrijfstype of -inrichting.

Er worden in de VNG-lijst zes milieucategorieën onderscheiden, oplopend van 1 tot en met 6: Onder categorie 1 vallen bedrijven die toelaatbaar worden geacht tussen woonbebouwing en onder categorie 6 (als andere uiterste) zijn bedrijven opgenomen, die op aanzienlijke afstand (1000-1500 meter) vanaf woonbebouwing gerealiseerd moeten worden. De diverse bedrijfsbestemmingen corresponderen met de maximaal toegelaten milieucategorie volgens de VNG-lijst. De bestemming ‘Bedrijf – 2’ staat bedrijven uit de milieucategorie 1 en 2 toe. De afstanden, die in de feitelijke situatie ten opzichte van gevoelige bebouwing in acht genomen kunnen worden, zijn daarbij maatgevend geweest voor het leggen van de onderscheiden bedrijfsbestemmingen.

Een andere factor die bepalend is voor de keuze van bedrijfsbestemmingen is de beleidskeuze van provincie en gemeente, dat in het buitengebied in principe alleen bedrijven uit de lagere milieucategorieën zich kunnen vestigen in vrijkomende agrarische bedrijfscomplexen. Alle niet agrarische bedrijven in het buitengebied krijgen in principe de bestemming ‘Bedrijf – 2’. Bedrijven die vallen binnen een hogere milieucategorie, krijgen op hun vestigingsplaats een aanduiding, op grond waarvan dat bedrijf binnen de bestemming ‘Bedrijf – 2’ toch is toegestaan. In dit verband kan worden gedacht aan aannemersbedrijven. Voor enkele bijzondere niet-agrarische bedrijfstypen gelden aparte bestemmingsregels (zie hierna).

Niet-agrarische bedrijven komen binnen het hele plangebied voor. Het aantal zal tijdens de planperiode ongetwijfeld nog toenemen, omdat de bestemming van agrarische bedrijven kan worden gewijzigd in een bedrijfsbestemming.

De bedrijfsgebouwen en bedrijfswoningen moeten binnen een bouwvlak worden gerealiseerd. Door middel van de aanduiding “maximale goot-, bouwhoogte en maximum bebouwingspercentage” is aangegeven welke afmetingen de gebouwen mogen hebben. Voor bedrijfswoningen geldt een aparte regeling.

Met toepassing van een wijzigingsbevoegdheid kunnen de bouw mogelijkheden worden verruimd.

De bedrijfsbestemming kan in een woonbestemming worden gewijzigd.

- Bedrijf - 3 -

De bestemming 'Bedrijf - 3' is alleen toegekend aan enkele binnen de milieucategorie 3 vallende bedrijven, die al van ouds in het buitengebied gevestigd is. De bestemming is gegeven aan het garagebedrijf aan de Rijksstraatweg bij Jistrum (in combinatie met een bedrijfsbestemming voor de verkoop van motorbrandstoffen, inclusief LPG).

De bestemming is verder gelegd op een bouwbedrijf aan de Lytse Geast bij Tytsjerk en een aannemersbedrijf op de grens van Tytsjerksteradiel en Ferwerderadiel aan de weg tussen Bartlehiem en Burdaard.

De bedrijfsgebouwen en bedrijfswoningen moeten binnen een bouwvlak worden gerealiseerd. Door middel van de aanduiding "maximale goot-, bouwhoogte en maximum bebouwingspercentage" is aangegeven welke afmetingen de gebouwen mogen hebben. Voor bedrijfswoningen geldt een aparte regeling.

Met toepassing van een wijzigingsbevoegdheid kunnen de bouw mogelijkheden worden verruimd.

- Bedrijf - Delfstofwinning (zand) -

De in het buitengebied voorkomende zandwinningen (Djippe Gat tussen Burgum en Suwâld; aan de Monnikenweg, westelijk van Suwâld; Panhuyspoel, tussen Garyp en Earnewâld) zijn bestemd voor 'Bedrijf - Delfstofwinning (zand)'. In beginsel is binnen deze bestemming geen bebouwing toegestaan.

- Bedrijf - Drinkwaterproductie c.a. -

Het bedrijfscomplex van Vitens aan de Rijksstraatweg bij Noardburgum is bestemd voor 'Bedrijf - Drinkwaterproductie c.a.'. Ook de bebouwing in het waterwingebied in het Ritskebosk heeft deze bestemming gekregen.

Een deel van het complex aan de Rijksstraatweg is voorzien van een bouwvlak. Het bouwvlak in het Ritskebosk valt vrijwel samen met de bebouwing aldaar.

De bedrijfsgebouwen moeten binnen een bouwvlak worden gerealiseerd. Door middel van de aanduiding "maximale goot-, bouwhoogte en maximum bebouwingspercentage" is aangegeven welke afmetingen de gebouwen mogen hebben.

De waterwingebieden in het Ritskebosk en aan de Stinswei bij Garyp hebben de gebiedsaanduiding 'milieuzone - waterwingebied' gekregen.

- Bedrijf - Elektriciteitsopwekking en verdeelstations -

De Burgumermarcentrale en naastgelegen en bijbehorende voorzieningen, alsmede het verdeelstation in de Louwsmar ten westen van Tytsjerk zijn onder deze bestemming gebracht.

In de planregels is zoveel mogelijk aangesloten bij de planvoorschriften, zoals die waren opgenomen in de voorgaande bestemmingsplannen. Er is rekening gehouden met nieuwe ontwikkelingen.

De bedrijfsgebouwen moeten binnen een bouwvlak worden gerealiseerd. Door middel van de aanduiding “maximale goot-, bouwhoogte en maximum bebouwingspercentage” is aangegeven welke afmetingen de gebouwen mogen hebben.

Ook de drie bestaande windturbines nabij Wyns en Bartlehiem vallen onder deze bestemming.

- Bedrijf - Gaswinning en gasbehandeling -

In het buitengebied van Tytsjerksteradiel ligt een tiental gaswinlocaties en bedrijfspercelen, waar gasbehandeling plaatsvindt. Deze locaties zijn bestemd voor ‘Bedrijf - Gaswinning en gasbehandeling’.

De locatie van Vermilion aan de Stûkenwei onder Garyp (Fonejacht) is voorzien van de aanduiding “aardgasbehandeling”. In dit complex wordt elders gewonnen aardgas behandeld. Qua bebouwing heeft dit complex een meer industriële uitstraling dan gaswinlocaties.

De bedrijfsgebouwen moeten binnen een bouwvlak worden gerealiseerd. Door middel van de aanduiding “maximale goot-, bouwhoogte en maximum bebouwingspercentage” is aangegeven welke afmetingen de gebouwen mogen hebben.

Na beëindiging van de gaswinactiviteiten kan de bestemming worden gewijzigd in o.a. ‘Agrarisch - Cultuurgrond’.

- Bedrijf - Nutsbedrijf, nutsvoorziening -

De in het plangebied voorkomende openbare nutsvoorzieningen zoals transformatorhuisjes, gasreducerstations, gemalen, e.d. zijn als zodanig bestemd. Het gaat hier om gebouwtjes die een grotere inhoud hebben dan 45m³ en een bouwhoogte van meer dan 3,00 meter.

De bedrijfsgebouwen moeten binnen een bouwvlak worden gerealiseerd. Door middel van de aanduiding “maximale goot-, bouwhoogte en maximum bebouwingspercentage” is aangegeven welke afmetingen de gebouwen mogen hebben.

- Bedrijf - Verkooppunt van motorbrandstoffen -

Het tankstation aan de Rijksstraatweg te Jistrum, behorend bij garage Vries, is bestemd als “Bedrijf - Verkooppunt van motorbrandstoffen”. Hier mogen motorbrandstoffen (inclusief LPG) worden verkocht

- Bos -

De grotere bospercelen in de Trynwâlden en bij Burgum en Noardburgum hebben de bestemming ‘Bos’ gekregen. Ook diverse kleinere bosperceeltjes in het buitengebied, zoals bij Ryptsjerk, Garyp, Sumar en Eastermar - It Heechsân, vallen binnen deze bestemming. Binnen deze bestemming moet rekening worden gehouden met de landschappelijke, de ecologische en de recreatieve waarden van de bospercelen. Bebouwing is niet mogelijk.

Ten behoeve van een mogelijke verplaatsing van een clubgebouw aan de Ypey laan onder Noardburgum in verband met de aanleg van een nieuwe 380 kV verbinding, is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen.

- Detailhandel - 2 -

De agrarische winkel bij Skûlenboarch is bestemd voor 'Detailhandel - 2', (volumineuze) detailhandel in diervoeders, dier- en tuinbenodigdheden).

De bedrijfsgebouwen, inclusief de (in pandige) bedrijfswoning, moeten binnen een bouwvlak worden gerealiseerd.

Door middel van de aanduiding "maximale goot-, bouwhoogte en maximum bebouwingspercentage" is aangegeven welke afmetingen de gebouwen mogen hebben.

- Detailhandel - Tuincentrum -

Het tuincentrum aan de Slachtedijk bij Hurdegaryp is binnen deze bestemming gebracht.

De bedrijfsgebouwen, inclusief de (in pandige) bedrijfswoning, moeten binnen een bouwvlak worden gerealiseerd.

Door middel van de aanduiding "maximale goot-, bouwhoogte en maximum bebouwingspercentage" is aangegeven welke afmetingen de gebouwen mogen hebben.

- Groen - Groenvoorzieningen -

In afwijking van wat in de bebouwde gebieden gebeurt, nl. dat groenstroken, sommige bermen, e.d. voor 'Groen - groenvoorzieningen' worden bestemd, worden in het plan voor het buitengebied vrijwel alle groenstroken en bermen getrokken binnen de aangrenzende verkeersbestemmingen.

De bestemming 'Groen - Groenvoorzieningen' heeft in dit plan alleen betrekking op een drietal groengebieden. Deze gebieden hebben een wat bijzondere functie. Ze kunnen gelet op grootte en ligging ook niet worden 'ondergebracht' bij een verkeersbestemming.

Het eerste gebied betreft het speelterrein op de hoek Lytse Buorren / Joute van der Meerweg op Sumarreheide. Op dit terrein zijn enkele speel- en buurtvoorzieningen toegestaan.

Het tweede heeft betrekking op een terreintje aan de Heerenweg in het buurtschap De Harste. Ook hier zijn buurt- en speelvoorzieningen mogelijk.

Het derde gebied betreft de voormalige stortplaats op Gariperhoeke bij Sumar.

Momenteel (begin 2013) wordt deze stortplaats afgewerkt. Die afwerking houdt onder meer in het - voor zover nog nodig - voorzien van het voormalig stortgedeelte van een beschermende folie, alsmede het aanbrengen van een laag aarde. Verder komt er nog beplanting. De voormalige stortplaats zou (nadat de afwerking gereed is) een licht recreatieve functie kunnen krijgen. Daarbij kan worden gedacht aan wandelen, spel, hobbymatig houden van dieren, e.d.

Ook een ecologische nevenfunctie is mogelijk (in het kader van de afwerking van een deel van de voormalige stortplaats is een zwaluwwand aangebracht). Binnen de planregels is e.e.a. mogelijk.

- Horeca-2 -

De horecabedrijven binnen het plangebied zijn onder een afzonderlijke bestemming gebracht. Ten aanzien van de aard van de horecabedrijven wordt doorgaans onderscheid gemaakt in vier categorieën (zie begripsbepalingen regels). De bestemming Horeca-2 heeft betrekking op horecabedrijven uit de categorieën 1 en 2. Het betreft hier de volgende bedrijven: Café de Harste onder Sumar en een tweetal restaurants aan de Rijksstraatweg onder Ryptsjerk. De bestemmingsregeling is afgestemd op de bestaande situatie.

De bedrijfsgebouwen en bedrijfswoningen moeten binnen een bouwvlak worden gerealiseerd. Door middel van de aanduiding “maximale goot-, bouwhoogte en maximum bebouwingspercentage” is aangegeven welke afmetingen de gebouwen mogen hebben. Voor bedrijfswoningen geldt een aparte regeling.

Wijziging naar een woonfunctie is mogelijk.

- Maatschappelijk - Sociaal- / cultureel -

Deze bestemming is gelegd op het gebouwtje aan de Ypeylan onder Noardburgum, dat in gebruik is bij een scoutingvereniging.

De bebouwingsregeling is toegesneden op de bestaande situatie.

Omdat de nieuwe 380 kV verbinding Noord West precies over deze locatie is geprojecteerd, wordt rekening gehouden met een verplaatsing van het clubgebouw. Binnen de bestemmingen ‘Bos’ en ‘Agrarisch - Cultuurgrond’ is met het oog op een eventuele verplaatsing een wijzigingsbevoegdheid opgenomen.

- Maatschappelijk - Zorginstelling -

De bestemming ‘Maatschappelijk - Zorginstelling’ is gelegd op complex aan de Wynzerdyk te Oentsjerk. In de loop der tijd is de oorspronkelijk aan de woonfunctie ondergeschikte zorgfunctie uitgegroeid tot een zorgstelling met meerdere werknemers. In het complex zijn wooneenheden voor zorgbehoevenden gerealiseerd. Er zijn mogelijkheden voor dagbesteding. Op het complex worden, in het kader van de dagbesteding e.d. van cliënten, dieren gehouden. In de planregels is een en ander nu geregeld.

- Natuur -

De bestemming ‘Natuur’ wordt gelegd op gebieden die in eigendom en beheer zijn bij natuurbeschermingsorganisaties, zoals It Fryske Gea en Staatsbosbeheer.

Daarnaast zijn er enkele gebieden van particuliere natuurbeheerders (o.a. in de Broekpolder en onder Jistrum) als natuur bestemd.

Verder zijn gebieden en percelen, die al sinds jaar en dag een natuurbestemming hadden - en die nog steeds (grote) natuurwaarden hebben - weer voor ‘Natuur’ bestemd.

De regels zijn gericht op herstel, behoud en ontwikkeling van natuurwaarden. Agrarisch en recreatief medegebruik is mogelijk. Sommige natuurgebieden hebben tevens een functie voor de waterhuishouding (zoals de Soestpolder bij Burgum).

In principe is bebouwing niet toegestaan.

Het bedrijfscomplex van It Fryske Gea aan de Koaidyk onder Gytsjerk is voorzien van een bouwvlak. Binnen het gebied met dat bouwvlak kunnen bedrijfsgebouwen, waaronder een bedrijfswoning, worden gerealiseerd.

De bestemming van het bedrijfscomplex kan worden gewijzigd in een woonbestemming.

- Recreatie 1A -

Deze recreatiebestemming heeft betrekking op een aantal recreatiewoningen aan de Achterweg en de Borstlaan bij Eastermar. Verder valt een recreatiewoning aan het Smidspaed bij Earnewâld onder de regeling.

Omdat de woningen in natuurgebieden liggen, zijn de bouwregels vrij strak geformuleerd. Daarbij is overigens aangesloten op de in het voorgaande bestemmingsplan opgenomen regeling.

- Recreatie - 3BC -

Deze bestemming is een combinatie van de bestemmingsregels voor ligoevers en voor schiphuizen uit de Standaardregels behorend bij het Handboek.

De bestemming regelt de aanwezigheid van een paar ligoevers in de gemeente (Marwei bij Jistrum, Doktersheide bij De Tike). Een ligoever is een daarvoor aangewezen en ingerichte liggelegenheid voor –over het algemeen kleinere– recreatievaartuigen. De eigenaars van die vaartuigen komen veelal uit de dorpen in de nabijheid van de ligoever. Aansluitend op de ligoever aan de Marwei bij Jistrum is een aantal schiphuizen gerealiseerd. Dit complex is ook binnen deze bestemming geregeld. De schiphuizen moeten binnen een bouwvlak worden gebouwd. Door middel van de aanduiding “maximale goot-, bouwhoogte en maximum bebouwingspercentage” is aangegeven welke afmetingen de schiphuizen mogen hebben.

Ook de kleinschalige jachthaven c.a. bij Suwâld is onder deze bestemming gebracht. Het gebouwtje nabij de haven heeft momenteel een horecabestemming. Het gebouwtje heeft naast de horecafunctie ook een functie voor de pontverbinding tussen Suwâld en Garyp en verder voor de jachthaven. In de bestemmingsregeling zijn al deze functies opgenomen. Door middel van de aanduiding “maximale goot-, bouwhoogte en maximum bebouwingspercentage” is bepaald aan welke afmetingen het gebouwtje moet voldoen.

- Tuin -

Om het onbebouwde karakter van voortuinen en bepaalde zijtuinen te beschermen, is daarvoor de afzonderlijke bestemming ‘Tuin’ opgenomen.

Dit dient zowel het ruimtelijk beeld als het belang van omwonenden. Bebouwing is binnen deze bestemming niet toegestaan. Dat sluit aan op de gegroeide praktijk. Ter wille van een zekere flexibiliteit mag een woonhuis binnen de bestemming overigens wel met een erker uitgebouwd worden. Bij grote, diepe voortuinen kan afgeweken worden van het bouwverbod. Onder voorwaarden kan worden toegestaan dat een tuinprieel o.i.d. van geringe omvang wordt gebouwd.

Ook de erfafscheidingen zijn binnen de tuinbestemming lager: maximaal 1,00 m voor de voorbouwrens, en achter die grens maximaal 2,00 m.

Verder wordt de bestemming 'Tuin' gelegd op percelen en perceelsgedeelten (met toen nog een agrarische bestemming), die in de loop van de tijd bij woningen zijn getrokken en waarvan het (vrijwel) onbebouwde karakter gewenst is.

Overigens wordt de tuinbestemming alleen in combinatie met woonbestemmingen toegepast.

Bij woningen die op behoorlijke afstand van een (verharde) weg liggen, wordt de voortuin of zijtuin niet als zodanig bestemd. De noodzaak vanuit ruimtelijk oogpunt ontbreekt daartoe.

- Verkeer -1 -

Binnen de bestemming "Verkeer" staat de ontsluitings- c.q. stroomfunctie voorop. Wegen en kruispunten met een belangrijke doorgaande en/of lokaal ontsluitende verkeersfunctie, zijn onder deze bestemming gebracht. Het gaat hier om wegen als de Marwei bij Aldtsjerk, de weg van Burdaard via Bartlehiem en Wyns naar Leeuwarden, de Canterlandseweg van af Gytsjerk, de Trynwâldsterdyk/Westerdyk, de Rijksstraatweg, delen van de Zomerweg, Gaestmabuorren/de Warren, de Oude Commissieweg, de Woudweg, de Kooiweg bij Jistrum, de Skûlenboargerweg, de Zwarteweg/Robyntsjewei, de Lânsbuorren/Sumarderwei.

Voor bebouwing in de vorm van wachthuisjes (abri's) e.d. is geen specifieke regeling getroffen. Deze kunnen in het algemeen op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het daarop gebaseerde Besluit omgevingsrecht (Bor) zonder omgevingsvergunning worden gerealiseerd.

- Verkeer 2 -

De bestemming 'Verkeer - 2' wordt gelegd op de spoorlijn Leeuwarden- Groningen en station Hurdegaryp (perrons etc.). Het voormalig stationsgebouw krijgt een bedrijfsbestemming.

- Verkeer - Verblijf -

De voor 'Verkeer - Verblijf' aangewezen gronden betreffen met name de openbare straten in het plangebied met in hoofdzaak een functie voor bestemmingsverkeer.

Groenvoorzieningen (bermen, overhoeken) en parkeervoorzieningen vallen onder deze bestemming, evenals de bijbehorende bouwwerken. Binnen deze bestemming zijn ook fietspaden e.d. gebracht. Een aantal onverharde paden en wegen valt ook onder deze bestemming. Met het oog op de landschappelijke waarde van deze paden en wegen zijn ze van een aanduiding "specifieke vorm van verkeer - landschappelijk waardevolle weg" voorzien. Voor deze paden en wegen geldt een specifieke regeling ter bescherming van het karakter ervan. Een klein complex garageboxen bij de rijwoningen aan de Bossingel onder Noardburgum valt ook onder deze bestemming.

- Water -

De bestemming 'Water' is toegekend aan vaarwegen, zoals het Prinses Margrietkanaal, het Van Harinxmakanaal, de vaarweg naar Drachten (o.a. Langesleat, Sigersdijp), Dokkumer Ie,

de Lits en de Kûkhersterfeart. Verder is deze bestemming gelegd op diverse wateren die cultuurhistorisch en/of landschappelijk waardevol zijn. Meerdere van die wateren hebben ook een recreatieve en/of ecologische functie.

Zonder volledig te zijn noemen we hier de Offemar, de Alde Mar, de Moark, de Riid, de Oentsjerkster-, Gytsjerkster-, Tytsjerkster- en Ryptsjerksterfeart, it Nije Djip, de Burgerfeansterfeart, de Jistrumerfeart en de Wytfeansterfeart.

Overigens hebben verschillende wateren een natuurbestemming gekregen (o.a. wateren rond Earnewâld, het grootste deel van de Leien, de Burgumermar, de Aldtsjerkstermar).

- *Wonen* -

Hieronder wordt in een schema aangegeven, welke woonbestemmingen in het plan 'Buitengebied' voorkomen. Het betreft hier woonbestemmingen die zijn geënt op voorkomende bestaande woningtypen. Voor de bestaande woningen zijn, afhankelijk van het woningtype, verschillende bestemmingen 'Wonen' gebruikt.

Onderscheid is gemaakt in: Max. goot- / nokhoogte:

	Vrijstaande Woningen	Twee-onder-één-kap	Rijtjes/meer dan 2 aaneen gebouwd
4,0 - 9,0	W - A1	W - B1	W - C1
4,0 - 12,0	W - A2	W - B2	nvt
8,0 - 12,0	W - A3	W - B3	nvt
4,0 - 4,0	W - A4	nvt	nvt
8,0 - 8,0	W - A5	nvt	nvt
4,0 - 15,0	W - A7	W - B7	nvt

Bij de bestemmingen W - A1 tot en met W - A5 gaat het om vrijstaande woningen, waarbij het onderscheid wordt gemaakt in de afmetingen van de woningtypen. W - A7 heeft specifiek betrekking op boerderijtypen.

De twee-onder-één-kap woningen hebben de bestemmingen W - B1 tot en met W - B3. De bestemming 'W - B7' heeft specifiek betrekking op enkele voormalige boerderijen, waarin twee woningen zijn gerealiseerd.

En tot slot zijn voor de rijenwoningen de bestemmingen W - C1 van toepassing. In het buitengebied komt dit woningtype sporadisch voor. Een rijtje woningen aan de Bossingel onder Noardburgum valt onder deze bestemming.

De analoge verbeelding vermeldt bouwvlakken, primair afgestemd op de aanwezige situatie, maar met enige ontwikkelingsmogelijkheden binnen daarvoor aangegeven ruimte.

De woonfunctie mag bij recht gecombineerd worden met een beroeps- en bedrijfsactiviteit aan huis, een beroep dat in of bij een woonhuis met behoud van de woonfunctie kan worden uitgeoefend en dat is gericht op het verlenen van diensten (zie bijlage 2 van de regels).

De oppervlakte van de beroeps- of bedrijfsruimte mag 30 % van de totale gezamenlijke begane vloeroppervlakte van de aanwezige bebouwing op het bouwperceel bedragen, met een maximum van 50 m². Een vergelijkbare regeling geldt voor bedrijfswoningen.

Binnen de bestemmingen is een bepaalde mate van flexibiliteit mogelijk. Door middel van een wijzigingsbevoegdheid kan het bevoegd gezag besluiten de bestemming te wijzigen in een andere woonbestemming. Tevens kunnen onder bepaalde voorwaarden wijzigingen worden uitgevoerd die betrekking hebben op de ligging van een bouwvlak.

De maximale oppervlakte aan bebouwing per woning in het buitengebied is door de Provincie in de Verordening Romte vastgesteld op 300 m². Bestaande bebouwing, die boven dit maximum uitgaat, mag worden gehandhaafd. In de planregels is hierop ingespeeld.

Voor de voormalige boerderijen (W - A7 en W - B7) gelden ruimere mogelijkheden tot bestemmingswijziging. Die mogelijkheden sluiten aan op de wijzigingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven.

6.2.2. dubbelbestemmingen

- Leiding - Gas -

De tientallen kilometers aardgastransportleidingen die door de gemeente lopen, zijn voorzien van de dubbelbestemming 'Leiding - Gas'.

De leidingen hebben een belemmeringenstrook van 5 meter ter weerszijden van het hart van de leiding.

In de belemmeringenstrook zijn bouwactiviteiten en bepaalde grondbewerkingen niet toegestaan, tenzij door het bevoegd gezag -gehoord de leidingbeheerder- vergunning heeft verleend.

- Leiding - Hoogspanningsleiding -

Door de gemeente lopen diverse hoogspanningsleidingen. Een 220 kV hoogspanningsleiding die loopt vanaf de grens met Achtkarspelen ten noorden van Jistrum, via Burgum naar het verdeelstation Louwsmar bij Tytsjerk en dan in zuidwestelijke richting afbuigt tot de grens met Leeuwarden ter hoogte van de Zuidlanden.

Vanaf het verdeelstation bij de Burgumermarcentrale lopen 110 kV leidingen in noordelijke richting (naar de gemeentegrens met Dantumadiel), in oostelijke richting (naar de gemeentegrens met Achtkarspelen) en in westelijke richting (naar het verdeelstation Louwsmar bij Tytsjerk). De leiding die in oostelijke richting gaat, buigt in Achtkarspelen af naar het zuiden (richting Drachten) en doorsnijdt in Tytsjerksteradiel het gebied ten oosten van Eastermar (it Wytfean).

Vanaf het verdeelstation Louwsmar lopen enkele 110 - kV leidingen in noordwestelijke richting naar de gemeentegrens met Leeuwarden bij industrieterrein De Hemrik. Ook lopen enkele leidingen in westelijke richting naar de gemeentegrens met Leeuwarden ter hoogte van Hempens/Teerns.

De 220 kV lijn heeft een belemmeringenstrook van 27 meter ter weerszijden van het hart van de leiding. De belemmeringenstrook van de 110 kV leidingen heeft een breedte van 20 meter ter weerszijden van de leiding. Voor de hoogspanningsmasten geldt een maximum

bouwhoogte van 40 meter. Binnen de belemmeringenstrook zijn andere bouwactiviteiten niet toegestaan, tenzij door het bevoegd gezag –gehoord de leidingbeheerder– vergunning heeft verleend. Ook mag er geen opgaande beplanting worden aangebracht.

De dubbelbestemming kan worden verwijderd, wanneer een hoogspanningsverbinding (zoals t.z.t. de huidige 220 kV verbinding) komt te vervallen.

- Leiding - Riool -

Door het buitengebied lopen enkele belangrijke rioolpersleidingen. De leidingen hebben een belemmeringenstrook van enkele meters ter weerszijden van het hart van de leiding. In de belemmeringenstrook zijn bouwactiviteiten en bepaalde groundbewerkingen niet toegestaan, tenzij door het bevoegd gezag –gehoord de leidingbeheerder– vergunning heeft verleend.

- Leiding - Water -

Door het buitengebied lopen meerdere hoofdtransportleidingen voor drinkwater en zgn. ruwwater. De leidingen hebben een belemmeringenstrook van enkele meters ter weerszijden van het hart van de leiding. In de belemmeringenstrook zijn bouwactiviteiten en bepaalde groundbewerkingen niet toegestaan, tenzij door het bevoegd gezag –gehoord de leidingbeheerder– vergunning heeft verleend.

- Waarde - Archeologie -

De dubbelbestemming ‘Waarde - Archeologie’ is gelegd op een aantal terpen bij Wyns en Bartlehiem en verder op enkele andere percelen, die in voorgaande plannen ook al als archeologisch waardevol waren aangemerkt. Die percelen liggen verspreid over de gemeente. Verder zijn op basis van de Famkekaarten van de provinsje Fryslân nog een paar percelen en gebieden aangemerkt als archeologisch waardevol. Het gaat daarbij o.a. om percelen en gebieden bij Sumar, Eastermar en Jistrum.

Binnen deze gebieden staat de bescherming van de archeologische waarden van de gronden centraal.

In principe bestaat er een bouwverbod, tenzij sprake is van vervanging van bestaande gebouwen. Als aangetoond wordt dat de archeologische waarden niet ernstig worden aangetast, kan worden afgeweken van het bouwverbod.

Voor bepaalde werken en werkzaamheden binnen dit gebied, zijn regels omtrent het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde en werkzaamheden van toepassing. Een vergunning wordt pas verleend, indien is aangetoond dat met de werken en werkzaamheden geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de archeologische waarde van de gronden.

Indien blijkt dat ter plaatse geen archeologische waarden aanwezig zijn, heeft het bevoegd gezag de mogelijkheid via een wijzigingsbevoegdheid de bestemming ‘Waarde - Archeologie’ geheel of gedeeltelijk te verwijderen.

- Waarde – Landschap (open landschap)

De dubbelbestemming ‘Waarde – Landschap (open landschap)’ is gelegd op de relatief open veenweidegebieden en de kleigebieden in het westelijk deel van de gemeente. Verder is deze bestemming gelegd op het merengebied (Burgumermar en aansluitende gebieden), alsmede enkele open ‘enclaves’ in het woudenlandschap.

Deze dubbelbestemming is gericht op de bescherming van het open karakter van deze gebieden en van de kenmerkende verkavelingstructuur. Die bescherming vindt plaats door middel van een vergunningstelsel voor werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden, zoals het veranderen van de verkavelingstructuur en het aanbrengen van grotere oppervlakten met opgaande beplanting.

- Waarde – Landschap (woudenlandschap)

Deze dubbelbestemming wordt gelegd op het coulisselandschap in het oostelijke en centrale deel van de gemeente en in de Trynwâlden. De begrenzing valt grotendeels samen met die van het Nationaal Landschap ‘Noardlike Fryske Wâlden’. Ook het coulisselandschap bij Suwâld is voorzien van deze dubbelbestemming.

De kenmerkende waarden van het woudenlandschap zoals houtsingels, dykswâlen en verkavelingstructuren worden door middel van een vergunningstelsel beschermd. Op basis van een inventarisatie van o.a. singels en dykswâlen is een zgn. houtsingelkaart gemaakt. Hierop wordt aangegeven welke singels en dykswâlen in stand moeten blijven en welke eventueel kunnen worden verwijderd (mits gecompenseerd). De houtsingelkaart is als bijlage bij de planregels gevoegd. De in stand te houden dykswâlen en houtsingels zijn ook op de planverbeelding zelf weergegeven door middel van een aanduiding. In het plan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om een dergelijke aanduiding te verwijderen of aan te brengen.

- Waterstaat – Waterstaatkundige functie –

De oevers van de vaarwegen Prinses Margrietkanaal, Van Harinxmakanaal, Langesleat/Sigersdijp, Dokkumer Ee, Lits en Kûkhernsterfeart worden beschermd door het opnemen van de gebiedsaanduiding ‘Waterstaat – Waterstaatkundige functie’. Hiermee wordt voorkomen dat binnen een bepaalde zone tot het water bebouwing kan worden opgericht. De breedte van de zone is afhankelijk van het karakter van de vaarweg.

6.2.3. gebiedsaanduidingen

- geluidzone – industrie –

Rondom de bedrijventerreinen en bedrijfslocatie, waarop zgn. ‘grote’ lawaaimakers zijn gevestigd, liggen wettelijke geluidszones. Deze zones moeten worden opgenomen in de bestemmingsplannen, waarover ze zich uitstrekken.

De volgende bedrijventerreinen of bedrijfslocaties in Tytsjerksteradiel hebben een zone, die geheel of gedeeltelijk binnen het plangebied van het bestemmingsplan ‘Buitengebied’ valt:

Het bedrijventerrein Burgum / Sumar, het bedrijventerrein Skûlenboarch, de Burgumermarcentrale en het verdeelstation in de Louwsmarpolder.

Verder strekken delen van geluidszones van in buurgemeenten liggende bedrijventerreinen zich uit over het grondgebied van Tytsjerksteradiel. De geluidszones van het bedrijventerrein Hemrik bij Leeuwarden en van het bedrijventerrein 'west' bij Kootstertille worden daarom in plan 'Buitengebied' geregeld.

Het oprichten van geluidgevoelige objecten binnen de geluidzone is verboden (tenzij voldaan wordt aan de voorkeursgrenswaarde of aan een vastgestelde hogere waarde), ook al zou de andere van toepassing zijnde bestemming dat wel toelaten.

- geluidzone - luchtvaart -

De geluidzone rondom de militaire vliegbasis aan de noordzijde van Leeuwarden is op de verbeelding aangeduid middels de aanduiding 'geluidzone - luchtvaart'. Binnen deze zone is het niet toegestaan nieuwe geluidgevoelige bebouwing op te richten, tenzij wordt voldaan aan de eisen die zijn gesteld in de vigerende regelgeving.

- geluidzone - spoor -

Ter weerszijden van de spoorweg Groningen - Leeuwarden geldt een geluidzone. De breedte van de zone varieert enigszins tussen de 42 en 65 meter, gerekend uit het hart van de spoorlijn.

Ook hier geldt dat het oprichten van geluidgevoelige objecten binnen de geluidzone verboden is (tenzij voldaan wordt aan de voorkeursgrenswaarde of aan een vastgestelde hogere waarde), ook al zou de andere van toepassing zijnde bestemming dat wel toelaten.

- milieuzone - waterwingebied -

De gebiedsaanduiding "Milieuzone - waterwinning" is gelegd op de waterwingebieden aan de Stinswei bij Garyp en in het Ritskebosk tussen Burgum en Noardburgum.

Activiteiten (bijvoorbeeld het bouwen t.b.v. de (basis)bestemmingen 'Agrarisch - Cultuurgrond' of 'Bos') die de waterwinning kunnen schaden zijn verboden. Aan de Stinswei mag, ten behoeve van de winactiviteiten, een klein gebouwtje worden gerealiseerd. Verder mogen er t.b.v. de waterwinning bouwwerken, geen gebouwen zijnde (bijvoorbeeld putten), worden gerealiseerd.

- natuurzone - EHS -

In de bij de Verordening Romte van de Provinsje behorende kaarten zijn de gebieden, behorend tot de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), begrensd. Op grond van de Verordening moet voor deze gebieden een passende bestemmingsregeling worden getroffen. De meeste van die gebieden in Tytsjerksteradiel hebben een bestemming 'Natuur' of 'Bos' gekregen. De beheersgebieden zijn bestemd als 'Agrarisch met waarden - Beheersgebied'. De nog resterende gebieden en percelen binnen de EHS, die voorzien zijn van een andere bestemming -

overeenkomende met de feitelijke situatie – zijn nu voorzien van de aanduiding “Natuurzone – EHS”.

- veiligheidszone – externe veiligheid -

Rondom enkele LPG-stations in de gemeente liggen externe veiligheidszones, die geheel of deels binnen het plangebied van het Buitengebied vallen. Het gaat om een zone bij het garagebedrijf aan de Rijksstraatweg bij Jistrum en een zone bij een bedrijf aan de Stationsweg in Hurdegaryp.

De veiligheidszones van de LPG stations in Gytsjerk en Tytsjerk liggen nèt buiten het plangebied van het Buitengebied.

Verder liggen er een aantal veiligheidszones naast gasleidingen, vooral in het zuidelijk deel van de gemeente. Dat is op plekken waar de 10^{-6} risicocontour valt buiten de belemmeringsstrook van 4 of 5 meter breed. Verder zijn er veiligheidszones rondom de diverse gaswinlocaties.

Binnen de veiligheidszone mag geen risicogevoelige bebouwing worden opgericht.

- vrijwaringszone – molenbiotoop -

In het buitengebied staan nog 4 molens, die regelmatig draaien. Het betreft de molen in de Wynzerpolder, de molen aan de Rhaladyk bij Aldtsjerk, de molen aan de Ryptsjerksterfeart in de Ryptsjerksterpolder en de molen d’Olifant aan de Wierewei bij Aldtsjerk. Om de windvang van deze molens te garanderen is rondom de molens een vrijwaringszone opgenomen. Binnen deze zone is het oprichten van bebouwing en het aanbrengen van opgaande beplanting aan regels gebonden. Hoe dichterbij de molen, hoe lager de bebouwing of beplanting mag zijn. Door deze beperkingen wordt ook de landschappelijke waarde van de molens benadrukt.

6.3. Algemene regelingen en bepalingen

- Erfbebouwingsregeling -

Binnen de diverse bestemmingen wordt, voor zover in het betreffende bestemmingsvlak met een bouwvlak wordt gewerkt, onderscheid gemaakt tussen bouwen binnen en buiten het bouwvlak. Een dergelijke bebouwingsregeling geldt ook voor woonbestemmingen. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen hoofdgebouwen en aan- en uitbouwen en bijgebouwen. Binnen een bouwvlak mag worden gebouwd en wel voor 100%. Hieraan zijn voorwaarden verbonden ten aanzien van goot- en bouwhoogte. Ook buiten het bouwvlak mag worden gebouwd.

Deze bouw mogelijkheden verschillen per woningtype.

Zowel binnen als buiten het bouwvlak worden in de diverse woonbestemmingen qua bouwhoogte verschillende regimes gehanteerd. Binnen het bouwvlak betekent dit, dat alleen binnen een afstand van 3 meter, gerekend vanuit de voorbouwrens, een maximale goothoogte wordt voorgeschreven. Daarachter geldt alleen een maximale bouwhoogte, die overigens binnen het bouwvlak uniform is.

De goot- en bouwhoogte van een vrijstaand gebouw buiten het bouwvlak bedraagt in alle gevallen 3 respectievelijk 6 meter. De maximaal toegestane bouwhoogte is binnen en buiten het bouwvlak van alle woonbestemmingen gelijk.

Bestaande afwijkingen in maatvoering kunnen worden bestendigd.

– Wijzigingsbepalingen –

Het bestemmingsplan bevat in een aantal gevallen een mogelijkheid tot binnenplanse wijziging (het betreft een wijzigingsbevoegdheid die op grond van artikel 3.6 Wro door het college van Burgemeester en Wethouders binnen door de raad vastgestelde regels kan worden verleend). Het betreft hier onder meer bepalingen die functiewijzigingen mogelijk maken, binnen de randvoorwaarden die de gemeenteraad daarvoor vaststelt.

Daarmee kan ingespeeld worden op thans nog niet voorziene ontwikkelingen. Het betreft een mogelijkheid van uitgestelde besluitvorming, bijvoorbeeld op het gebied van functieverandering, functieverbreiding of functieverdieping van agrarische bedrijven.

– Regeling karakteristieke bebouwing –

Een aantal (voormalige) boerderijpanden in het plangebied is als karakteristiek aangemerkt. Deze panden hebben een aanduiding gekregen. Monumenten zijn niet onder deze aanduiding gebracht; deze worden reeds afdoende op grond van de Monumentenwet beschermd. Uitgangspunt is dat de ruimtelijke waarden van de karakteristieke panden zo veel mogelijk in stand worden gehouden. In de planologische regeling betekent dit dat het slopen van deze panden niet is toegestaan, tenzij na vergunning van de gemeente.

De aanduiding “karakteristiek” betekent niet dat het pand precies in de huidige staat moet worden bewaard, maar wél dat bij de beoordeling van bouwplannen er op zal worden gelet dat de kenmerken die de ruimtelijke waarde bepalen, zo veel mogelijk intact blijven.

In verband met flexibiliteit in de regelgeving, is voor panden waarvan de karakteristieke waarden niet meer zijn te handhaven, een wijzigingsbevoegdheid opgenomen op grond waarvan het mogelijk is de aanduiding “karakteristiek” te verwijderen. Ook een omgekeerde wijzigingsbevoegdheid is opgenomen, met name voor die situaties waarbij oorspronkelijke waarden worden teruggebracht, bijvoorbeeld door de uitvoering van verbeteringsplannen.

– Regeling windturbines –

Op grond van het provinciaal beleid is de realisering van nieuwe windturbines niet toegestaan.

In de algemene bouwregels is daarom een bouwverbod voor windturbines opgenomen. Alleen voor de 3 bestaande windturbines bij Wyns en Bartlehiem geldt dat verbod niet.

Hoofdstuk 7. Uitvoerbaarheid

7.1. Economische uitvoerbaarheid

Dit bestemmingsplan voorziet niet in ontwikkelingen die investeringen van overheidswege vergen. De ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt zullen worden gefinancierd door de (particuliere) initiatiefnemers. Er is dan ook geen aanleiding om te twijfelen aan de economische uitvoerbaarheid van het plan. Het plan biedt evenmin aanleiding tot het vaststellen van een exploitatieplan.

7.2. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

7.2.1. Betrokkenheid vanaf de totstandkoming

De gemeente heeft al direct vanaf het begin een aantal instanties betrokken bij het totstandkomingproces van het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied. Om te komen tot een nieuw bestemmingsplan is de input gevraagd van andere partijen.

Dit waren ondermeer: de verenigingen van Dorpsbelangen, LTO Noord, Gebiedsontwikkelingscommissie, Wetterskip Fryslân, It Fryske Gea, Staatsbosbeheer, de Friese Milieufederatie, en verenigingen voor agrarisch natuurbeheer.

Gedurende het proces zijn deze partijen gevraagd een bijdrage te leveren aan het proces en konden zij de diverse stappen van het proces volgen. De geuite wensen zijn zo mogelijk verwerkt in het bestemmingsplan.

7.2.2. Inspraakprocedure

Het voorontwerp heeft vanaf 15 maart tot en met 25 maart 2012 ter inzage gelegen. Gedurende deze periode konden er inspraakreacties worden ingediend. Ook zijn er drie informatiebijeenkomsten georganiseerd door de gemeente: op 19, 20 en 27 maart 2012.

In totaal zijn er 80 inspraakreacties binnengekomen. De aanpassingen aan het voorontwerp worden genoemd in de notitie Inspraak en Overleg. Deze notitie is op 18 oktober 2012 in de gemeenteraad behandeld waarna de notitie op 6 november 2012 door het college ongewijzigd definitief is vastgesteld.

Veel van de aanpassingen die als gevolg van de inspraakprocedure op het voorontwerpplan zijn gemaakt hebben betrekking op het aanpassen en/of vergroten van het agrarisch bouwperceel. Voor zover de grootte van het perceel circa 1,5 Ha meet of zou gaan meten, kon hieraan – in een aantal gevallen – gevolg worden gegeven.

De goothoogte voor agrarische bedrijfsgebouwen is opgehoogd tot, bij recht 5 meter, en bij uitzondering maximaal 6 meter.

De bouwhoogte van agrarische bedrijfsgebouwen is gebracht op bij recht 12 meter en bij afwijking maximaal 15 meter.

Er is een molenbiotoop toegevoegd aan de regels van het bestemmingsplan. Dit houdt in dat bouwmogelijkheden worden beperkt een straal van 400 m van de molen waarop de biotoop toeziet. Binnen de eerste 100 meter dient ook met beplanting rekening te worden gehouden

met het onbelemmerd kunnen functioneren van de molen. Voor de 4 molens die nog bedrijfs- (of maal-) vaardig zijn is een molenbiotoop op de planverbeelding aangebracht.

Vooroverleg

Het voorontwerp bestemmingsplan is in het kader van vooroverleg voorgelegd aan een aantal besturen en instanties.

De belangrijkste aanpassingen naar aanleiding van het vooroverleg zijn:

- aan de mogelijkheid om een agrarisch bouwperceel te vergroten tot meer dan 1,5 Ha is als voorwaarde toegevoegd dat het moet gaan om een 'grondgebonden (melkveehouderij)bedrijf'. Dit is een bedrijf dat functioneel gebonden is aan de grond in de (directe) omgeving.
- In het kader van de wijzigingsprocedure waarbij een landschappelijke inpassing (van agrarische bebouwing) wordt gevraagd is een voorwaardelijke verplichting ingevoerd.
- Op de planverbeelding zijn de 'beheersgebieden' als zodanig bestemd, in de planregels is een passende regeling voor deze gebieden opgenomen.

Inspraakprocedure Houtsingelkaart

Omdat de Houtsingelkaart nog niet gereed was toen het voorontwerp bestemmingsplan ter inzage werd gelegd, is voor deze kaart een aparte inspraakprocedure gehouden. Deze vond plaats in de maand november 2012. In de eerste week van de ter inzage legging is een informatieavond gehouden.

Er is een 8-tal inspraakreacties ontvangen. De meeste hiervan bevatten opmerkingen over feitelijke onjuistheden en konden worden gehonoreerd.

Door de ingekomen reacties is de Houtsingelkaart in zijn geheel nog eens kritisch bekeken en zijn nog een aantal feitelijke onjuistheden of onduidelijkheden weggewerkt.

Ambtshalve wijzigingen

Het voorontwerpbestemmingsplan is ambtshalve ook op een aantal onderdelen aangepast. De belangrijkste wijzigingen zijn correcties naar aanleiding van geconstateerde feitelijke onjuistheden en nog niet verwerkte wijzigingsplannen en afgegeven (bouw)vergunningen.

Lijst van bijlagen

- 1 a plan MER: Hoofdrapport
- b plan MER: Onderzoek Ammoniakdepositie
- c plan MER: Passende Beoordeling ex art 19j van de Natuurbeschermingswet 1998
- d plan MER: Corrigendum
- 2 Akoestisch onderzoek geluidscontour railverkeerslawaaï.
- 3 Onderzoek luchtkwaliteit
- 4 Signaleringskaart (bron: Provincie Fryslân)
- 5 Signaleringskaart Grondwaterbeschermingsgebieden (bron: Provincie Fryslân)
- 6 Onderzoek externe veiligheid
- 7 Vuistregels ondergeschikte horeca
- 8 Kaart met voor weidevogels geschikte gebieden (bron: Provinsje Fryslân)
- 9 Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaaï
- 10 Notitie Inspraak Houtsingelkaart
- 11 Notitie Inspraak en Overleg